
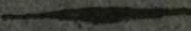
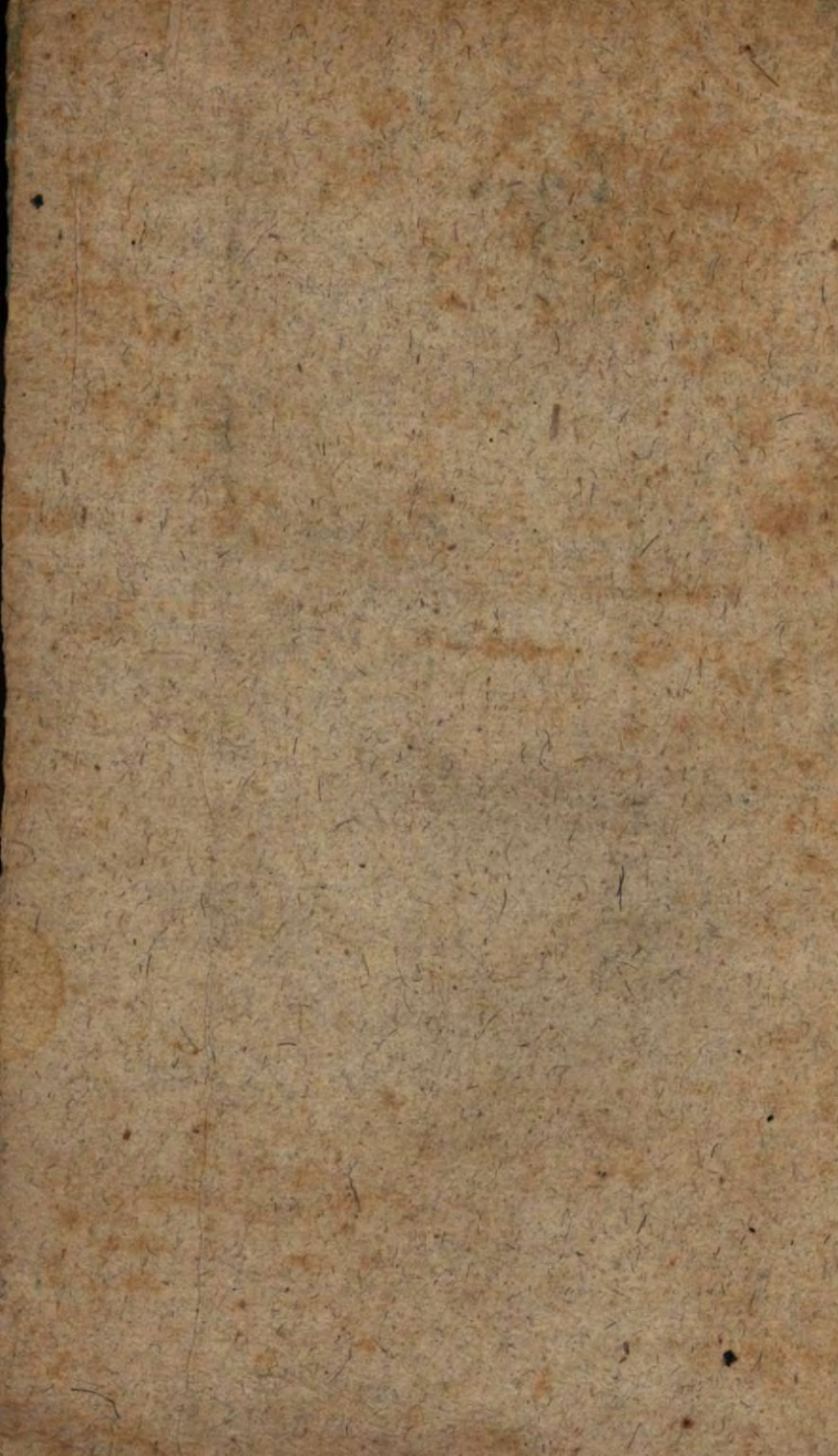

MAGYARÓSI Sz. JÓZSEF,
POÉTAI MUNKÁJI.

HARMADIK KÖTET.

7717.
F 57 VI
III

MAGYAROK.

LANTOS - HISTORIAI

ÉNEKEK.

írta

MAGYARÓSI SZÖKE JÓZSEF

HARMADIK KÖTET.

M. Vásárhelyen. 1830.

Nyomtatott a' Refor. Kolégyom' betüivel
Felső Visti Kali József által.

Imprimatur
M. Vásárhelyini
13-ma Junii 1830.

08348

Paulus Horváth
Abbas, et Censor
Librorum.

40440

ELŐSZÓ.

Ex ungue Leonis.

Ja! so waren sie einst — — — — —
— — — sie deren göttliche Thaten
In den Gesängen der Weisen uns reizen,
die Helden der Vorwelt!

W i e l a n d.

I.

ZRINYI MIKLÓS.

Hír dördül az ütközetről .
Mely már villámlik Keletről.
A' haragos kegyetlenek
Már nevetől is rettennek

Gyászos Hazánk' aszszonyai
Szép , ártatlan leányai.
Roppant veres táborával ,
Mint öt száz ezer holdjával

Kerített föld perzselő nap ,
Szolimán Országunkra csap.
Mohácsi véres sérelmünk
Után , lett ő bús félelmünk.

Kit , midön most hadat hoza ,
Három Világa nyomoza
Oroitva Európának
Boszszeját Kelet' Urának.

Sok mértföldnyire, hosszára
Rá száll az áradt Drávára,
'S mint ijedett Hamzájának,
Ugy parancsol a' Drávának.

A' vizről mérge' boszszuja,
Lángját Sziget felé fujja,
Két szemén, a' mint érkezik,
Két véres Mohács vérmezik,

'S ezt dörgi: "Lehet oly mérész?
"Ki Szolimánnal vivni kész,
"Turbános hajam' ezüstje,
"Lesz annak vérenek füstje." —

Zászlóji' veres lángjai
A' Véres Hadnak szárnyai,
Kevély fenyegetésében,
Szigetre érkezésében.

Itt vigyázza milliom szem,
Hól az a' Magyar, a' ki nem
Rettegi a' győzhetetlent,
A' Hatalmast, a' kegyetlent?

Szigetre néz fel Szolimán.
Az ostromolhatatlan Bán
Kiáll Vitézivel Vára'
Magas kerek' piattzára.

Mint az arany udvar nyárban,
A' Napot: úgy Szigetvárban
Övezik őt' Vitézei,
Lángolnak Zrinyi' szemei:

Mig szollna, hegyre, térségre
Néz, 's mutat a' Törökségre,
Mely egy halgató Oczéán,
Ha int, vagy szóllal Szolimán.

Nagy tekintetet emelve,
Imigy beszél Zrinyi' nyelve:
"Látjátok, nemes Vitézek!
"Kikben én szent tüzet nézek,

"Látjátok a' vad sereget,
"Mely oly kevélyen fenyeget.
"Én, csak hűségteket kérem,
"Néktek véremet ígérem.

"Kostoltátok ti már velem,

"Mi a' gazdag győzelem.

"Legyünk egy szív, egy akarat,

"S Kardunk győzedelmet arat;

"Bátorságunk legyen várunk,

"Dicsőséget méltán várunk:

"Kezünk csak úgy győzhetetlen,

"Ha szívünk rettenthetetlen.

"Csudatévő, nagy had' verő

"Az eggyes, bár kicsin erő.

"Karja, kardja katonának,

"Védelmére Hazájának,

"Ha erőszak tör ellene,

"Vára, élete, mindene.

"Szép, ha Hazánknak szolgálunk,

"Mind életünk, mind halálunk.

"Góggel Szolimám' kebele

"Most, mint holdja, teljebb tele:

"Ez, szivetek' ne rettentse.

"Hold, a' hadi vak szerencse:

"Ha ma tündér fény: holnap éj.

"Bolond, ki, ha győzött, kevély.

"Hitszegés, hamis fogadás;

"A Vár' és maga megadás,

"Ez, Magyarának nem szokása;

"Amaz, Török' rendtartása.

"Szolimánnál az irgalom;

"Az Esküvés, jég' 's hóhalom;

"Ő, ha nemes Vitézinket,

"Ha özvegy feleséginket,

"Könnyes árva gyermekinket,

"Artatlan kedveseinket

"Rabszijra füzve elfogja:

"Gúnyolodva mosolyogja,

"Mig, még vért nem ontott fattya

"Által, öszveaprittatja. —

"De mi Istenünkbe vessük

"Reményünket: jertek! kössük

"Hittel egymáshoz magunkat,

"Petsételjükmeg szavunkat:

"Én Zrinyi! az egy Istenre,
"Arra, a' mi szent, mindenre,
"Eksüzöm, hogy el nem állja
"Semmi veszély' akadályá

"Lelkem! állhatatosságát,
"Hivségét, hazafiságát.
"Ég, föld ércz halommá növe,
"Legyen bár, botlásom' köve,

"Mely ma ellenem gördüljön,
"Ezer ágyu rám dördüljön:
"Szivem, akármely szörnyeteg
"Alatt, áll, nem ing, nem retteg.

"Eksüzöm, sem Királyomat,
"Sem titeket, sem Váromat
"El nem hagylak, el nem hagyom,
"Mig széjjel nem omlik agyom,

"Én, veletek halok, élek,
"Jót, rosszat osztok, cserélek,
"Mejjem' véglehelletéig,
"Szivem' végső cseppvéreig! —

Itt Vitézinek eleven

Nézések szikrázik heven.

'S mihelyt Zrinyi' kardja jelt át,

Mint a' tó körül a' sok nád,

Villám, minden kard egyszerre,

Minden marok csap fegyverre,

Mindenik egyszerre csördül

Feltartva, egyes szó dördül;

Minden szem rá, 's az égre néz;

Egyes a' szív, egyes a' kéz,

Minyájan Sziget' Urának

Esküvést így harsogának:

"Esküszünk mi is hűséget,

"Tellyes engedelmességet.

"Duna, Dráva vérré váljon

"Elébb, mint szívünk elálljon

"Szájunk' szent fogadásától,

"Zrinyitől, és a' Hazától:

"El nem hagyjuk egyetembe;

"Elébb hulljon Pogány szembe

"Várunk' 's életünk' hamuja,
"Mikor Várunkat feldulja! —
Hallván ezt Zrinyi, néz körül,
Szive sohajt, szeme örül.

Mert kiállani ki képes? —
Nem a' roppant számu, népes
De már bágyadt Törökséget —
A' Lángzónt, mely benn éget.

Mikor hát már nem sokára
A' Tűznek lobogó vára
Keríti őket hevével,
Mond Zrinyi, elszánt lelkével:

"Barátim! im! a' tűz éget,
"Elértük a' nemes véget.
"Mig emberi erőnk ére,
"Várunk', Hazánk' védelmére

"Semmi sem múlt el általunk,
"Végáldozat, ha meghalunk;
"De valameddig szívünk vér,
"Hazánké mindenik cseppvér.

"Loboga meleg hűségünk,
"Mint e' láng, melyben már égünk,
"Ez, a' mi várunkból kizár,
"Nem a' Török, nem a' Tatar.

"Köszönöm, nemes Vitézek!
"Hogy hivek valátok 's készek
"Hozzám 's önnön magatokhoz,
"S Esküdt szent fogadástokhoz.

"Édes, Hazánkban házunkhoz,
"Gyermekinkhez, hiv párunkhoz
"Harcz után, békességesen
"Bélépni győzedelmesen;

"De szollit a' kötelesség;
"Most, most meghalni, dicsőség.
"Mindjárt meg lesz nyitva a' vár,
"A' Halál a' Vár' hidján vár:

"Ugy haljunk meg, a' mint éltünk,
"S szép lesz halálunk, mint éltünk;
"A' ki velem meg nem hal ma,
"Átok, gyalázat jutalma.

"Rajta! kardat markoljatok!
"Utánnam, vellem haljatok. —
Éppen pirul a' hajnal már,
Borul piros lángba a' Vár:

Három választott Ifju áll
Zrinyi mellett: Istvánfi Pál,
Csáki, 's Juránits, a' deli,
A' Zászlót elöl emeli.

Zrinyinek, el szánásában,
Bámulandó indultában
Mentéje, mint a' viola,
Setétkétségben lángola:

Arany perez, két karjain,
Dicső láng, pillantatain;
'Sebjében Vára' kulcsai,
'S kétszer markolt aranyai.

Ha kezére jut dolmánya,
Szolimán' kontyos Pogánya
Hadd! legyen majd, mit markoljon,
Ingyen ne öljön, harczoljon.

Indul már magas kocsaggal,
Sűrűn gyöngyözött kalpaggal,
Hősi lépéssel, termettel,
A' Halálnak szánt étellel,

Elérni választott, ősi
Kardjával, elkezdett hősi
Pájájának nemes végét,
Koszoruját, dicsőségét.

A' Nap mennél lejjebb megyen
Estvéjében, piros hegyen;
Annál királyibb pompája:
Ilyen most Zrinyi' orczája.

Nyílik már a' Vár' kapuja —
Oroitva dördül ágyúja:
A' Langos kék füstben kivont
Karddal ezer Törökre ront.

Árad a' Várhídon a' vér,
Senki közelitni nem mér. —
Arany lánczában a' rubint
Gombnál, sűrű halál suhint

Mejjén keresztül azonba ,
A' Repülő zápor ónba.
Halál száll nemes szivére ;
Piros folyam, drága vére.

Minekutánna egyszerre.
Hat száz Ozmánt tört ezerre.
Nem molyoghat kimúltán
A' mérgében tikkadt Szultán.

ÉNEK.

"Sirba száll, a' mi agyagos,
'Bár koronás, bár csillagos.
"Rang, választás roszban, jóban
"Nincs, az arany koporsóban,

"Nintsen az ezüst vederben,
"Föld', hal' gyomrában, tengerben.
"Szegény szarándok', 's Dalai
"Láma' romlékony porai ;

"Hannibálnak, Márczellusznak
"Hamvai, együtt alusznak.
"Ellenségek között a' sír
"Örökös békességet ír.

"Itt egymás mellett feküsznek,
"Kik egymás ellen esküsznek.
"Nincs boszszura, félelemre,
"Támadásra, védelemre,

"Nincs haragra hely, nincs már ok.
"Mint két egybe omlott várak'
"Eggyes porai, hamvai:
"Egymás' csendes szomszédjai

"Itt a' győzhetetlen Szultán,
"S a' győzhetetlen lelkű Bán
"Vitézséget, kevélységet,
"Hatalmat, hitet, szépséget,

"A' mi köztünk ellenkeze,
"Egyesited, Halál' keze!
"De él hired, oh! bajnok Bán:
"Nemes áldozatod után,

"Mert örök élet, a' halál,
"A' milyennek te meghalál.
"A ki így hal nemzetéért,
"Hazája' szeretetért:

"Abban úr a' lelki erő. —
"Az nagylelkű, nem vakmerő. —
"Sirasd, Magyar Melpoméne!
"Mert sem Spárta, sem Athéne,

"Mert sem Trója, mert sem Róma
"Mint Szigetvára' ostroma,
"Soha győzhetetlenebbet,
"Köz jóért, halni készebbet

"Nem sirata, nem temete;
"Szébb halála, szébb élete
"Hol volt a' Világon, 's kinek?
"Mint a' nagylelkű Zrinyinek. —

"Útas! állj meg csudálkozva,
"Érezve, és gondolkozva —
"Zrinyinek, 's Léonidásnak
"Az agyag kezek sirt ásnak:

"De e' Hídon, ha Magyar sír —

"A' kő híd, mely most hideg sír,

"Oly meleg szivvé olvadoz,

"Melyből szent forrás fakadoz,

"A' hat száz Magyar Hőseknek,

"S Zrinyi Miklosnak, Fejeknek,

"Hirek' élő virágára,

"Zöld halhatatlanságára.

II.

BÁTORI ISTVÁN ÉS KINISI PÁL.

vagy a' Kenyér mezei győzedelem.

ÉNEK.

Mint a' veres csákós Húszár,

Nincs a' földön Király', Császár'

Országában ilyen vitéz,

Ily erős mejj, ily kardos kéz.

B*

Ez ám! az igaz katona;
Nem barátja, nem rokona,
Valaki bántja Hazáját,
Szent szabadságát, Királyát.

Trombita' harsogására
Kész maga, lova csatára.
Fejébe nyomja csákóját,
Öleli síró mátkáját,

Borítván hæv csókHzáporral,
Szive' búját mossa borral;
Megtörölt szeme szikrázik,
Bús orosz lány, ha csatázik,

Hazájáért, Királyáért,
És elhagyott mátkájáért;
Hogy Magyar kenyerét ő se
Egye méltatlan, mint őse:

Nem fut barlangba, mint az őz;
Gyors paripán üt, vág, öl, győz:
Aprite az ellenséget,
Vérrel szerez nemességet.

Elébb győzedelmet arat ;
Kard után markol poharat ,
'S ha dicsősségesen győzött ,
Tánczol , poharazás között ,

Kereken kerülő lánczban ,
Lépik nemes , büszke tánczban ,
Kopog lába , pattog úja ,
Pereg ezüst sarkantyúja .

Mátyás' arany Századjába
Jött a' Török a' Hazába ;
De éltek éppen akkori
Mérész Hőseink , Bátori

Bátori , a' széles mejű ,
És ama roppant erejű ,
Kit két győzhetetlen keze ,
'S két fennt kardja fegyvereze ,

Kini'si , ez Tömösvárrol ,
Amaz Gyula Fejérvárrol ,
Vajdánk , kemény Vasassival ;
Bánunk czifra lovassival .

A' Bosznyák' földről Ujlaki ,
Dicsőség szomjuzó urfi ,
Deli magas , legszebb korú ,
Fekete szemú , sasorú :

Szembe , 's hátul indulának
Ellene Ali Basának ,
Alinak , ki száz ezerrel
Pusztita tűzzel , fegyverrel :

'S dicsőséges , gazdag , merő
Győzedelmet nyert kis erő ,
A' Kenyér' áldott mezején :
Minden ledúlt kéve' helyén ,

Most itt egy Török hevere ,
Kit a' Magyar kar levere.
Minden szív öröme gyúla ,
Minden homlok kisímúla ,

Melyet a' harcz mordon ránczolt ,
A' holt Törökségen tánczolt ,
Hogy eltűnt a' veszedelem ,
A' vig Öröm , Győzedelem.

Lármás a' hadi vendégség:
Danol; nézi hallja Hold, ég.—
Kinisi poharat emel,
Felláll; körül néz nagy szemmel;

Egy kisség csendességet kér:
Pohara megkocczanva ér
Bátori' tólt poharához,
Köszön, emelve szájához:

"Igyék! 's kiáltsa minden száj:
"Élyen! Élyen! Mátyás Király!
"Éljen a' törvény, igazság,
"Haza, békesség, barátság"!

"Kiált 's iszik a' szép Misi:
"Éljen Bátori, Kinisi!
"Éltesse Isten Ujlakit,
"Éltesse, tarcsa meg, a' kit

"Ma megtartott a' csatában,
"Mátyás' egész országában,
"E' Kenyér' bor' vér' mezején,
"Dicső győzedelmünk' helyén.

"Ti, kik velünk nem ihattok,
"S már ezután nem lakhattok
'Az áldott Magyar Országon,
'Éljetek! a' más Világon.

Ki Kapitányát, ki magát,
Ki pajtását, ki Hadnagyát
Dicséri, 's ha megdicsérte,
Egyet kettőt köppint értte. —

"Derék bajnok legény Balog,
"Akár lovan, akár gyalog.
"Ki volt vitézebb, mint Rhadák?
"Mikor lesből megtámadák

"A' Kontyosok Andrásival
"Tizennyoltz évü ifjuval.
"A' mi Kapitányunk Bánfi,
"Ez ám! az igaz Magyar fi:

"Tánczát czikornyáson járja,
"Hadban; tánczban nincsen párja.
"Mátol fogva nagy érdemü,
"Sombori, az a' lang szemü;

"De szerelmes kezd lenni már ;
"Hosszas békesség neki kár. —
"Mint úrfim ; nincs tiz Országban
"Külömb vitéz , lovasságban.

"Ki az , "Barcsai Kapitány ;
"Mint illik hozzá egy szép lány !
"Egy fejer hal , síkámlosan
"Ha úsz által a' marosan.

"Szeme szerelmet sűgárol ;
"Mintha naprol , vagy rézsárol
"Pattant volna , olyan arcza ;
"Remek tánca remek harcza :

"Akár megyszín' nadrágában ,
"Csinos , lángszín' delmányában ,
"Akár kardosan gyalagol ;
"Szikrázó köven lovagol ,

"Minden léány őtet nézi ;
"De benne , magát igézi ;
"Rolla beszél , és szeretné ,
"Ha — völegénnyé tehetné.

"A' Kisaszszony ablakából
"Lenéz a' nagy Palotából,
"Mihelyt Katona Tisztet lát,
"Elébe ejti rózsáját,

"Gyorsan bécsapván ablakát,
"Pirul, 's neveti játékát,
"Az utzára, 's tükörbe néz,
"Mig vissza jö a' szép Vitéz.

"Mihelyt trombita szollitja,
"Lovát térd közé szoritja,
"Garázda, 's ha Törökhez üt
"Futni látsz száz láncsás kezűt;

"De már későn, már hijába
"Reszketsz a' nyereg' kápába,
"Omlani kell a' vérednek,
"Török! vége életednek.

"Hogy éppen a' Mátyás' keze
"Arany óvvel átövezze,
"Megérdemli Vesselényi,
"Meg Toroczkai, Perényi;

"Szolgáltam az attyokkal is,

"Szolgállok most magokkal is.

"Húsz Törököt ölt Macskási;

"Basát pánczélos Márjási,

"Macskási' attya hires Bán;

"Látszik most termetes fiján,

"Nem terem nemes rumunya

"Ágán hitvány galagonya.

"Kenyeres, kardos Pajtásim!

"Kedves Almásim, Szilvásim,

"Jo barátom, tréfás Boros!

"Ugy szép az asztal, ha boros;

"Huszár nadrág, ha sinoros;

"Csizma, ha sarkantyús, szoros. —

"Tedd le azt a' csákányt, Blaskó!

"Ürüljön a' tele flaskó.

"Köszönd Keserüre, Torma!

"Senki se legyen komor ma.

"Mint a' bór arany pohárban;

"A' Nap, zápor után, nyárban:

"Tüzesen mosolyog Gondos,
"Másszor fanyar, most bolondos.
"A' győzedelmi áldomás
"Közbe Fekete is komás. —

"Látod, te vigyargó Ákos!
"Mit tehet a' veres Csákós?
"Itt! van tiz veres turbánom;
"Igyunk belőlek, nem bánom.

"Katonát, a' ki harczolni,
"S Harcz után, nem tud tánczolni,
"Nem tud inni húszárosan,
"Eladnék egy fa garasan.

A' hól harcz alatt dobogott
A' Föld: most tánczot kopog ott.
Győzedelmi ének hallik,
Mig a' hajnal pirossallik.

GYŐZEDELMI ÉNEK.

"Ez az élet, sebess Maros;
"Ha most tiszta, majd zavaros:
"Háboruság keserűség,
"Had, békesség, gyönyörűség,

"Zúrt zavart elegyületben
"Égyütt terem az életben.
"Ma győzedelmi vacsora
"Nékünk, a' Törökök' tora ;

"Holnap tán csontkezü, hitvány
"Halál reánk göröngyöt hány.
"Torkunk' tölté a' harcz' pora,
"Töltsé most Bábolna' bora.

"Énekünk hangoz torkunkból
"Hallják ki, bérczes Várunkból
"Mátyásunk' Palotájáig,
"Világ' végső határáig.

"Mikor a' sziv oly szomorú,
"Mint, kezdetén a' háború,
"Bor tüzeli fel a' komort :
"Adjon Isten sok Magyar bort !

"Böv szüretet, böv aratást :
"Adjon Isten ezer Mátyást !
"Magyarok közt egyességet ;
"Sok pengő pénzt, békességet ;

"Tele pinczét, csúrt, kast, erszényt ;

"Sok szép leányt, sok szép legényt :

"Adja Isten! hogy másszor is

"Igy verjünk Pogányt százszor is.

"Ily örömben részesüljünk ;

"Vendégségben melegüljünk. —

"Katonának, ha győzhete,

' Gyöngy, arany az ő élete.

"Csinosan sétál városan

"Büszkén, kardosan, csákósan ;

"Hópénzét pontosan kapja ;

"Nem kérdik, ki, 's mi az apja ?

"Csak maga jó vitéz legyen,

"Isten után, élémgyen.

"Ellenség előtt futni, rút ;

"Rútabb még, ha, a' ki elfut,

"Első a' szemtelenségben,

"Dicsekedik békességben,

"Hazug nyelve fennyen pereg,

"A' Győzedelemről csereg.

"Mi nem futottunk el , 's győztünk :

"Vig legyen ma minden köztünk !

"E' Mező, Török sírverem ;

"De nekünk örök hirt terem. —

"Tánczra! ma minden léptünkre

"Lépjünk vert ellenségünkre.

"A' Táncz ropogosan follyan,

"Komor gond bortol oszoljan.

"Lábunk tánczra kerekedjék,

"Holnap karunk verekedjék.

"Rajta! rendre, köröskörül.

"Hold! te szolgálj nekünk órúl.

"A' jó bór szivet köszörül ;

"Ha gyóz a' kéz a' sziv örül.

"Háborúban a' pattantyú,

"Békességben a' sarkantyú,

"Az süvölt, seper szomorán ;

"Ez, hallod? zörög szaporán.

Kedv, egészség, ész, pénz legyen,

'S az élet peregve megyen,

"Mint a' sarkantyú' taréja ,
"Kereng , mint a' hattyú , héja. —
"Te ! tigris szakállú O'smán !
"Tudd meg , a' Magyar , oroszlán :

"Hagyj békét neki , 's nem ont vért ;
"De , villám kardja , Honnyáért :
"Véreddel fizeted árát ,
"Ha felper'selted határát.

"Ragadomány , nem kenyere ;
"A' kegyetlen , nem embere :
"Ha bántod , ökle buzogány.
"Ne bántsd hát a' Magyar , Pogány !

III.

KEMÉNY SIMON.

Magas Gáld , Szent Imre' Tere !
Itt törént a' nemes csere
Hajdan két nagy lelkü között ;
A' hazafiság itt győzött.

Itt önnön áldozat' halál
Által érettünk meghalál
Te! ki indulván a' hadra,
Önként öltözéd magadra

Hunyadit, oh nemes Kemény!
Mert ugy jövendült a' Remény,
Hogy ha Kemény halált cserél
Hunyadi 's Erdély csak ugy él.

Meleg vetélkedés között
Kemény' halála így győzött,
Győzött Hunyadi' élete;
'S Földünk szabad így leheté.

Hunyadi helyett Mezetes,
A' Dölyféről nevezetes
Nagy Vezér holt meg véresen;
De Hazánk is sirt nyertesén

Mert ámbár az Ozsmánt derék
Bajnok fiai megverék
Fizete gyászos kárával,
Kemény Simon' halálával,

Midőn téged' áldott Haza!
Két hiv barát oltalmazza.
Az anyák kis gyermekekkel
Leg féltőbb drága gyöngyekkel

Seregelnek Húnyadihoz
Térdre hullva lábaihoz
Megtartott kedvesseikkel
Öröm' 's köszönet' könnyekkel.

Ezek a' Hérós' lábait,
Ő pedig, Kemény' karjait
Könnyel áztatván halgatva,
Szollal szavait szaggatva:

"Drága—valójában drága,
"Győzedelmünknek váltsága,
"Barátom' veszteségével,
"A' derék Kemény' vérével! —

"Paizsommel paizsozva,
"Sisakommel sisakozva
"Hát nem dobog többé mejed? —
"Halálra hanyatla fejed.

"Jaj! ha, mint az én életem

"Halálod leve, érettem,

"Halálom lenne életed,

"Én is meg halnék éretted. —

"Te, Simon, a' becsületnek,

"Te a' haza szeretetnek!

"És az igaz barátságnaK,

"Te a' Magyar szabadságnak

"Véres áldozatja valál,

"Érttem, 's hazáért meghalál."

Elhalgata, 's csak könnyeze,

Szemeit törle nagy keze.

Ákhilles, Pátroklusz mellett,

Midön ez végsőt lehellett,

Ércz szive' olvadásában

Igy kesergett hajdanában.

Mint a' lógás után kongó

Harang: magában busongó

Vég szavának rendülése,

A' kárnak rémült érzése.

Mint éjjel egy cser zugása,
Olyan volt nagy sohajtása;
Erdélyt békerülő szemmel
Nyugotra néz figyelemmel.

ÉNEK.

Mi nemesebb a' világon,
Mint karddal, véres váltságon
Megtartani a' nemzetet?
Ilyen a' hazaszeretet.

Élsz, Kemény, hevült mejünkben,
Élsz Hazánkban, énekünkben.
Akár hány száz ezerednek
Esztendei kerekednek

Az Elmult' Óczéánjába:
A' Dicsőség' templomába
Nagy nevedet idönk' moha
Nem növibé soha, soha.

Ott, hol a' láncsa véreze,
Húnyadi' hatalmas keze
Ott lesz, mint tanú, mejjeden,
Ha a' Hir szollit neveden;

Ott leszen Épaminondas;
'S ha zeng az ítélet mondás,
Barátod, 's egész Erdélye
Mutat, hogy te állj melléje.

Te a' Thébéi Görögnek:
Ott villámosan dörögnek
Azokra az ég' tüzei,
Kik haza ellenségei.

Ott, fanyarodott búsulás
Után, a' Hazaárulás
Sülyed, keserü kéttségbe,
Hasadó, lángos méjjségbe.

Hazát árulni, kárhozat;
Meváltani, szent áldozat;
Szép a' hazáért élui is;
Szép a' hazáért halni is,

Mint barátok , hazafiak ,
Mint Kemények , Húnyadiak.
Édes Hazánk , kárpátos Vár !
Sirathatatlan , örök kár ,

Hogy kialudt régi fényed ;
Hogy nincs Húnyadid , Keményed ,
Ki értted kész halni , élni ,
Életet , halált cserélni !

IV. ÉNEK.

HÚNYADI MÁTYÁS.

Énekeljük Mátyásunkat ,
Dicsősséges Királyunkat.
Ha a' Sors , Hazánk' Júnója :
Egy Mátyás , boldogítója.

Ö Nemzetünk' dicsőssége ,
Szeme , disze , kevélysége.—
De , hogy a' két nagy Húnyadik
Után , ne legyen harmadik ,

Az irigy Sors rendet bonta ;
Mint sokszor , most is meg vonta
A' fiut a' bölcs atyától :
Oh ! ez mennyit zavar , gátol !

Igy bánt ő Nagy Lajosunkal ,
Igy bánt Numa Istvánunkal.
Mig tarka játéki folynak ,
Adna bár minden Károlynak ,

Ha elveszi adott fiját ,
Egy Mária Téréziát ,
Ki bölcs Jó'sefet szülhetne ;
Lenne , mit irigyelhetne ,

Hogy ily Király , ha fíjatlan ,
Érdemében halhatatlan.
Mátyást hiv a' Sors Prágából
Királyságra rabságából ;

Ulászlót Mátyás' helyébe
Mennyiszer teszen cserébe !
Vagy Márk Aurélnak buja
Kommodusz fit ad boszszuja.

A' Csalfa ! titkon hunyorit,
'S Kolibri fészkebe szorit
Mos: sasat ; majd tréfájába,
Nápoléont Hélénába ;

Majd sassá változtat pávát :
Igy Klaúdiuszt, a' gyávát,
A' mig reszket buja ina,
Vezet bujább Meszszalina.

A' Boldogság' vérző híja,
A' Bölcs atya' bolond fija.
Hány Néró, hány Kaligula,
'S Domitzián öle, dúla ?

Mig Titusz leszen, és Tráján
Egy Mátyás, pompás Budáján.
A' Föld' csuda alkotmánya,
Mátyásunk' szent hagyománya,

Egy élhetetlen' kezében
Lesorvad düledékében.—
Polgár ! élj te egyenesen,
Erkölcösösen, törvényesen,

'S Nézz szembe bizodalommal
A' koronás Hatalommal.
A' jó Király, Haza' Attya ;
Jó'sefi , az indulatja,

Magyar , Német , Tót , Rátz , Bolgár ,
Mindegy néki , ha hiv polgár :
Mint Mátyás , az Isten' képe ,
Ha boldog alatta népe ;

Ha Király is , igasságban ,
Ha atya is , a' jóságban :
Bár kettős arany sas , feje ,
Bár győzhetetlen ereje :

Mint FERENTZnek , galamb , szíve ,
És atyai minden míve.—
Ha mind atya , mind katona ,
Fején nap , 's hold a' korona.

Szelid mélege , világa
Alatt virágzik Országá.
Koronája könnyes szemmé ,
És páltzája kegyelemmé

Tud olvadni, mikor büntet;
Sok makacsságot így szüntet.
Élete, törvény; példája
Földje legfelső fáklyája:

Mert minden szem oda fel néz,
Mit tesz az arany páltzás kéz.
Ha igasságosan fizet,
Igassága, vár 's örizet;

Kiterjed sugára, hire
A' Világ' minden szélire.
Isten! adj ily Királyt sokat.
Adj a' Földnek Mátyásokat!

Hogy fedje a' trónus' sassa
Az Oltárt, hogy ne marhassa
A' Vallás' galambját a' vak
Babona, dühös erőszak.

V.

PÁLFI MIKLOS.

Nézzle a' gyászos időre
Melyben Basa lakja Budát.
Lásd, mint gyúl nagyra, dicsőre
Egy Hős, mint tesz mérész csudát.

Mikor köves omladékon
Ülve sir földünk' Reménye;
Füstös, csonka hasadékon
Néz keresztül régi fénye;

Mikor békon, Török kézben
Igás fogoly, szent Törvénye :
Él még egy Pálfi Vitézben
Hazánknak Filopémenje.

Ez megtartani siete,
A' mit Árpádunk keresett;
Ez nagy még, midön nemzete
Már kicsiny, már alá esett.

Nem csak a' húszáros bajusz
Mutatja , hogy Magyar ő még ;
Véres özönnel szembe úsz ,
Lelkében nemes boszszu ég.

Keseredve látja , hallja ,
Mennyi az özvegy , az árva ;
Mint sir népe' szine , allja ,
Szűk rabság' lánczában zárva.

Fejérvár fele indula
Pálfi , keresztül a' Dunán :
Házsán , a' frigyszegő , vala
Az időben Basa Budán.

Izsák , Fejérvár' fő Bége ,
Mint a' hajós , ha süllyedez ,
Ágyuz , hogy nincs segítsége :
Az Ozsmán rijjad , ébredez.

Késön dörög a' mord harag ,
Ha villám csapott a' várra.
A' félelem későn farag
Gátot az áradt Dunára.

Bajnok Húszár bévágatta
Már a' város' zárt kapuját.
Házsán is, mihelyt hallotta
A' dobbant l'sák' ágyuját,

Minden Ozsmánt elébb elébb
Fejérvár felé vezet, üz ;
Látszik közelébb közelébb
Egen , földön éjjel a' tűz.

Megérkezik a' fortélyos
Alattomos Vezér, Hásán ,
Elrémul a' karabélyos,
Csákós Húszárság' látásán.

Villámlik az arany öves
Pálfi' nagy szeme, orczája:
Ragyog Hásán' drága köves,
Keresztényre fennt szabjája.

Kardos harcra keseredik
Töstént Pálfi, Huszárival:
Hull az első, 's ezeredik
Büszke Jancsár, Agáival:

Aprítják rendre a' Jancsárt
Mind egy lábíg, mind egy föig,
Jancsárral töltik a' mocsárt
Egész Pákózdi Fertőig.

Úsznak a' sok kerületes
Múselin kerek turbánok ;
Kerengnek a' dögleletes
Tó' színén a' véres habok.

Mint a' Vézuv, ordit, süvölt
Pálfi' tüze hazájáért :
Ötször fél száz Törököt ölt
Itt ő minden holt Magyarért.

Innen négyszegü , agg tornya
Szabadkavár' piatzának
Lángját maga felé vonja
A' Hös' égü haragjának.

Hajnáts' Somos' Hollo' — Kékkő ,
Filek , Ipoly Palánk , Buják ,
Hol tanyázának a' fekvő
Muzulmán Basák , a' buják ;

Szabadkavár, Drégelyfalva,
Szécsény, Divin, tizenkét vár,
Már mind vissza van foglalva;
Nógrád is csak Pálfira vár.

Nógrád mérész kezek' míve,
Sántza kösziklában vágott;
De mérészebb Pálfi' szive,
A' hol rab a' szabadság, ott.

A' Bég, Fekete Mehemet,
A' Várost lángba borítja;
Zúg a' szél; mindent tűz temet,
'S a' kék eget pirosítja;

Repdesnek házon, zöld fákon
Az égő város' lángjai;
Lógnak a' váron, bástyákon
A' veres zászlók' bojtjai.

A' parázs' mérge lövődik
Veressen, széltől emelve;
Minden tárgyat erőlködik
Elérni a' lángok' nyelve.

Pálfi piros pej Csillagját
Helyében már nem tarthatja;
Vágtat, bársonyos kalpagját
A' zúgó szél lobogtatja.

Mehemet kiáll, szemlélvén
Az ifju Nádasdit, Zrinyit,
Fegyverét, gögjét vetkezvén,
A' Magyaroknak kaput nyit:

'S Pálfinak, önként hódolva,
Nyujtja a' Vár' nagy kulcsait,
Fekete arczal hajolva;
Pálfi kiáltja Révait,

Sokszor próbált hűségére
Bizza a' várt Révainak,
Siet vissza vevésére
Maga a' több várainak.

Birtokába jöven Tata,
És Vátz, hamarjában rohant
A' mily lobbal vágtathata,
Ostrommal megvivni Hatvant.

Hatvannak örzö Basája
A' szép ifju, Arslán vala,
Orczája, Szirás' rózsája,
Piros láng, szeme' hajnala. —

Az álom' tarka virága
Sokszor mézes, és gyönyörű;
De gyümölcse, valósága
Sokszor mérges, és keserű.

"Csillagok közé ágazó
"Czedrus nőtt, éjj' homályiból,
"A' szeretve olvadozó
"Szép Arslánnak ujaiból:

'E' fán sűrűbben állanak
"A' tellyes holdak' százai,
"Mint a' nehéz narancsfának
"Páros 's bokros aranyai;

"Függösen és gerezdesen
"Terhelődének az ágak;
"Mint a' szőlök, többszeresen
"Álltak a' holdsokaságok;

"Sáfrán színből , a' tetején ,
"Ázurkék láng , de füst nélkül ,
"Terjedtel az ég' mezején ,
"Minden csillagokon felyül.

"Budának régi tornyáról
"Felreppene egy fakó sas ,
"Vér harmatoza szárnyáról ,
"Körmén volt egy ifjú szarvas.

"Ez rá száll a' holdas fára ,
"Meghajtva nyomja az ágot ,
"Mohon , ülvén a' prédára ,
"A' szarvas fiuhoz vágott ;

"S a' mint ezt rendre szaggatta ,
"A' fatető ingadoza ,
"S pompásobban mutogatta ,
"Milyen gyümölcsöket hozá."—

Arszlánrol , sorsát előzött
Ejjelén , a' szép Mártiga ,
Imillyen álmot kötözött ;
De ez nékie rabiga.

Mert hogy felébredt, a' sima
Beszédü anya, magzatját
Mosá könnyével, Fátima,
A' vitézség' áldozatját,

Arszlánt; Mártiga, ágyassa
Fedezé bibor leplével;
Lábát, hogy szívét meghassa
Pálfinak, önté könnyével,

Ki kezet nyujt Mártiganak,
És — könnyei barátira,
Török könny közé hullának,
Öttsére, 's Eszterházira.

Mert amaz ifju emberen
A' mi történt a' csatában,
A' történt Pálfi Péterén,
'S Eszterházin, egy orában.

Ez ifju Pálfi, hős bátya'
Mássa a' vitéz hüségben;
Eszterházi, a' baráttya,
Hires vala a' szépségben.

A' hogy a' fü' zöld rendében
Egy pár virág testvéresen
Levágva eldül , sergében ,
Az elesteknek véresen

Eszterházi ugy hevere ,
Kedves bajnok barátjával ,
Mind kettő' teste , fegyvere
Szembe dült Arszlán Basával.

Mint mikor rózsalevélkék
Hullnak kék liliomokra :
Ugy voltak pettyegtettve kék ,
'S véres foltok az arczokra ;

Szemek már béalkonyodott ,
Mint a' szomoru esti ég ,
Ha a' nap már lenyugodott ,
De nincsenek csillagok még.—

Fájlal titeket késő , hév
Sohajtás , nemes barátok !
Lányok ! nem hullel e' két név'
Virága , ugy , mint rózsátok.

Miklosnak még ellenséges
Hévvél dobog mindég szive,
Gyászos hazája' inséges
Sorsát ábrázatján vive ;

Hullnak könnyei mejjére ;
Mert igen kevés hullhata
A' két ifju vitézzére ,
Lassan troppolva halgata.

Érkezik a' segedelem
Azomba hozzá töllünk is,
Jön Bátori Fejedelem ,
'S Kapitányi , Király , Kornis.

A' Némethi füves völgyen
Már árnyékos estve vala ;
De felette bérczen , tölgyen
A' nagy nap még pirossala.

Innen indul Miklos Győrbe
Kopjás , kardos seregével ;
Megyen vele , vitzükörbe
Nézve a' hold lágy fényével.

A' Mártiga' álma' sassa ,
Pálfi , a' had' rőt csillaga ,
Az ö tórének szarvassa
Minden Basa , minden Aga.

Midön közelit ö , 's vele
Segédji Győr felé , lesből
Egy nagy sas szárnyára kele
A' holdvilágos tölgyesből ,

Magasra reppen hirtelen
Pálfi előtt , 's a' hold felett ,
'S utjában , egész éjjelen
Az egen ez vezére lett.

A' városnak temetőjén
Leszáll végre a' vezér sas :
Győr' kúpos tornya' tetején
Megszollalik a' pléh kakas ;

Tizem kettőt üt az óra ;
A' lármás pléh kakas is itt
Minden hangos óra' szóra
Egyet egyet olyant visit ,

Hogy a' bagoly Győr' tornyából
Sivitve futni rijjadott,
'S a' hang a' kakas' torkából
A' sir' fenekéig hatott.

A' Magyar sereg' Vezére
Hogy a' kapuhoz érkeze,
Éppen akkor szerencsére
Az ég is befellegeze.

Első álom nyomott mindent. —
Pálfi int : — töstént úgy elsül :
A' petárda, hogy a' rezzent
Kapu a' piatzra repül :

A' csattanó durranásra
Rijjad minden fül egyszerre :
Ömlik a' Török rakásra
Gyors védelemre, fegyverre :

"Várba, piatzra, kapura" !
Ordit rekedve mérgében
Ali Basa, a' Vár' Ura,
Ront elől maga, dühében.

De már a' piatzon hevert
A' vas kapu , 's a' piatz , vár
Meg van véve , vérbe kevert
Tatárt, Ozsmánt a' Magyar már.

Ali' lelke , Profétája'
Paraditsomába repül ;
Jobjában van még szabjája ,
A' balban zászló merevül.

Az Akhilles' haragjával
Kezdé ő az ütközetet ,
És a' Hektor' halálával
Végezébé az életet.

VI.

PÁLFI JÁNOS.

ÉNEK.

A' szép szemeknek könnyei ,
Mint a' kezek' fegyverei ,
Mindég győzedelmesebbek ,
Hódoltatni élesebbek.

A' gyönyörű Virgilia ,
'S tisztes napa , Volumnia ,
Ércz szivet olvaszt térdelve ,
'S Térdet könnyesen ölelve.

Igy olvadel Koriolán ,
A' mérges , ifju oroszlán ,
Kardját , könnyét földre ejti ,
És boszszuját elfelejti.

A' vérengező Bellona'
Magzatja , a' vad katona
Igy lesz újra férj , és fiu ,
'S Megbékélő hazafiu.

Oh! szent, édes indító ok
Az ajakok' lángja, a' csók!
Ifjunak, arany sarkantyú,
Mint a' villám 's a' pattantyú,

Ez ragadja fel, 's előre
Ötet nemesre, dicsőre,
Hogy ha ellenséget vér, úz,
Majd egy szép neki babért fűz.

Sirt a' Szépség; 's a' mint sira,
Lángos gerjedelmet íra,
Kérelme folyván könnyekbe,
A' nemes Magyar lelkekbe.

Fijára hulló könnyei,
Győzhetetlen fegyverei;
És könnyes mosolyodása,
Harmatos rózsa' nyilása.

Bizott népét így heviti,
Hívja, kéri, lelkesíti:
"Oh! nemes, hív Magyarjaim!
"Im! kit ölelnék karjaim —

"Minden Magyar, gyermekemben,
"Ebben—kit tartok ölemben,
"Ha az Isten felneveli,
"Kedves Mátyássát öleli.

"De most, ily bimbó Herczeget,
"S Engem' végveszély fenyeget:
"Eröm, csak a' ti hűségtek,
"Mellyel Királytokhoz égtek;

"Melyért a' Magyarok neve
"Világszerte szép név leve,
"Még becsesebb, nagyobb leszen,
"Ha most sorsombol részt veszen.

"Mert ha nem védnek oly karok,
"Mint a' tiétek, Magyarok!
"Én örökös maradványa,
"Én unokája, én lánya

"Két győzhetetlen Királynak,
"Léopoldnak, és Károlynak,
"Az irigy hatalmasoktól,
"Mint egy galamb száz sasoktól,

"Ugy vagyok véve úzóbe :
"Hát országlása' küszöbe ,
"Sirköve , a' Koronának
"S a' Magyarok' Királyának ?

"Hát nézhetnétek , Magyarok !
"Hogy a' békesség' zavarók ,
"Az erőszak' dühössége ,
"Nagyravágyás' irigysége

"Engem' ez ártatlanommal ,
"S Elszaggatott Országgommal ,
"Eggyesülve meglepjenek ,
"S zsákmányaikká tegyenek ?"

Most vala oly méjj csendesség ,
Mint a' tarka , csillagos ég. —
A' szép Királyné sohajta —
"S egy kard , egy szó dördül ; "Rajta !

"Haljunk meg a' Királyunkért !
"Mária Théréziáért :
"Tartsukmeg ötet vérünel ,
"Halálunkal , életünel.

Igy kiált, 's kardjához markol,
'S minden Magyart hadra sarkol
Pálfi, Hazánk' ősz Nádora,
Pálfi, Nemzetünk' Nesztora.

Zúdul a' kardos mozdulat,
Kiált a' harsány indulat:
"Kardra! Hazánk' Királyáért,
"Mária Théréziáért!"

ÉNEK.

"Fáj a' Magyarnek sérelme;
"De kész, nemes engedelme,
"Kész a' szív benne, kész a' kar
"Vivni, győzni, mihelyt akar.

"Mind régi, mind a' mostani
"Sebért meg tud bocsátani;
"El tudja az előbbeni
"Sérelmeket felejtani.

"Halálra kész , nem boszszura ,
"Ha hívja koronás Ura ;
"Ha bizik vitézségében ,
"S Nemes büszke hűségében.

"De ha ősi szabadsága ,
"Szent törvénye , szép Országa
"Megvetődik , keskenyedik ,
"Már ezért elkeseredik.

"Nem makacs gyermek ő soha ,
"Ha az atya , nem mostoha.
"Királya' árulására
"Hazája' eladására ,

"Bár mint fenyved kardod' eszed' ,
"Soha , soha rá nem veszed.
"Ércz , ha fenyegetsz , parancsolsz ;
"De ha szépen , 's édesen szolsz ,

"Nem tartozva , becsületből ,
"Király' 's Haza szeretetből
"Béront haddal Khinába is ,
"Béngrik a' Dunába is"!

VII.

VESELÉNYI MIKLOS.

Sik réteinken véres időnk lefolyt.
Miknek valál, jaj! nagy Duna, gyors Szamos
Tanúja! Boldog kór! ma már nem
Lát ilyeket Vi'segrád, Kolozsvár.

Öszült hajával válla terül, kiáll,
Olvas halált sók Fő Magyarokra, de
Csendes szavánál több borongó
Könnyeket önt, Veselényi Miklos.

Bilincsbe állnak gyermekeik között,
Hitvesseiknek könnyei gyöngyözik
A' vasilincset, melybe foglyok
Darloczi, Csányi, Kabós, Csanádi,

'S Békési pártos: pártos atyák ezek;
De sirva, félholt, jó anya, gyermekek,
Egyszerre férjét, édes attyát,
'S Birtokait kiki veszni látja.

Ott egy öregnek kék szeme égre néz,
'S azon esengő könnye, fejének is
Ezt mondja búsult mozgatósa;
"A' Haza' Attya, nem ily kegyetlen!"

Szép vőlegényét, Barcsaiját, mején
Itt hiv menyaszszony tartja, helyette ő
Pallos alá készül hajolni:
Bátori, félre tekintve, halgat.

Siránkoz ott egy térdre borult anya,
Piros gyümölcset markola kis fija,
De hulljon ez, nem bánja, földre;
Mert könnyörög keze' gyenge kapcsa.

Büntesd, ha törvényt, és koronás Urat
Nem tisztel, és bánt a' nyakas, a' makacs:
Szent a' Király' páltzás hatalma:
Tisztelet, engedelem kövesse.

Ha arczáidrol bánatodat rohansz
Mérgedbe, mint Záh Féliczián, meleg
Vérrel lemosnod, boszszus ember!
Száz darabokra hasadsz azonnal.

Kevély taréjos! hogy ha irigyleni
Mérted sasodtol a' koronás eget,
Lakolj; midőn a' gyenge, árva
Gerlicze szánakozásra méltó.

De Klára éljen: "Irgalom, irgalom
"A' szép leánynak"! Múza, kiáltsuk ezt,
"Éljen, ha nincs hibába része,
"Része ne légyen az attya' kinja."

Borzaszt, dühös Záh, bús haragod' mive;
Borzaszt, a' mit két lányaid, egy fíjad
Szenvedtek, ah! példás jegyekkel;
A' Vi'segrádi Királyi Várban. —

Olasz' 's Török' vér' fajzata, Gritti Ur'
Halála, Majláth' érdemes oszlopa,
Ki, mint Hazánk' buzgó barátja,
Megszabadita kegyetlenünktől.

Mégis mejemben szánakozás sohajt,
Ha nézem estét két deli ifjunak,
Oláh kezek közt vérbe dülve,
Attyok' erőszakos életéért.

Ha szenved az , kit sem keze , sem szava ,
Sem szive nem vitt roszra , igaz maga :

Elolvad akkor szívem , akkor
Síralom ömledez a' szememből. —

Kegyetlen ember ! bélyegedet , 's mejed'
Gyötrelme' lángját , mely jegyez , és szorit,
Nem oltja meg , 's el nem mosándja
Semmi Szamos , Duna , semmi Jordán.

Véres kezével vészi el a' Világ
Nemes fíjátol sokszor az életet ;
De nem dicső hirét. Virágzol
Húnyadi' szép fiatalja , László !

Pohárba nyujtasz , Föld , keserű halált
Kezébe , kormány , és koronád helyett ,
Foczionodnak , Szókratesnek
És szelid , isteni Jézusodnak.

VIII.

HÚNYADI JÁNOS.

ÉNEK.

"Lantos láng tölti kebelem'.

"Mely nagyság néz szembe velem!

"Amott, hol a' Denebola,

"Csak mint egy fejr viola,

"A' tüzelgő Árkturna néz,

"Ott ira egy teremő kéz

"Bámulandó Háromszeget,

"Mely fekszi a' tarka eget.

"Külön ég ragyog magában,

"A' gyémántos Koronában,

"Mely az alá néző búsnak.

"A' mord tűzű Régulusnak,

"Ugy láttatik, ha lehetne,

"Fejére szállni szeretne.

"Él a' rendben a' Rendelő;

"Teremtésben Gondviselő.

E*

"Látom én csillagzó képét
"Annak, Ki vezérli népét
"A' Világ' nagy fijaiban,
"Mátyásban, és Húnyadiban.

"Mint ott a' Sasnak, Hattyunak
"A' két ezüstös szárnyunak:
"A' két Haza' két sassai
"Voltak Húnyadi' karjai;

"De galamb volt, nemes lelke:
"E' setét Vár, vala telke,
"Hól a' villámot hordozott
"Sas, ma bagollyá változott!

"Harmintz hét tized lefolyt már,
"Miolta áll e' mérész Vár:
"De az olyan ember, 's hadi
"Vezér, mint a' nagy Húnyadi,

"Elhagyván földi ösvényét,
"Él, soha nem vesztve fényét
"Túl e' szűk múlandóságon,
"Túl a' csillag' sokaságon."

Megdobban a' Kereszténység,
Csügged, búsong a' Reménység,
Mikor Konstantzinápolynak
Kapuin keresztül folynak,

Mint a' nagy Duna' árjai,
Mohamed' vad csoportjai.
Rémül Róma; mert a' Görög
Szabadság' lábán láncz zörög:

Félve nézi Europa,
Mint emelkedik oszlopa
A' Török dicsőségének,
Uj várossában székének.

A' hajónak, melyet hánya
Annyi bús szélvész, kormánya,
'S a' fényes kapujú Diván'
Ereje oly lelket kíván,

A' mily lángol Húnyadiban,
A' nemes, nagy hazafiban;
Ki, mint a' nap, ön' erején
Kél a' ködös hegy' tetején.

Mint egy ezer folyamot nyelt
Duzzadt Gánges, melyet nevelt
Zápor' szakadék az égből,
Meszsze terjedt szélességből

Két köszikla közé szorul,
'S Onnan a' zöld rétre borul,
Szökve zúg meredekesen,
Követ, cserfát gyökeresen

A' bércekről keresztül lö:
A' keskeny Vaskapún úgy jő
Az Ozmán szép Országunkra,
Kardot emelve nyakunkra.

Csak Húnyadi' bátorsága
Itt Nemzetünk' szabadsága.
Tizszeresen ont Török vért
A' Várnai Magyar vérért.

Csak ő méltó koronára,
'S nem ül Hazája' vállára;
Hanem erős válla oly váll,
Melyen két testvér Haza áll,

Mely, hogy ő kidült alola,
Mohácson öszveomola:
Jaj! azolta boszszulatlan
Csapásunk, sirathatatlan!

A' kit az érdem czimerez,
Ez, egyedül nagy ember ez.
Nagyra tör önnön ósvényén,
Nem nemének ősi fényén.

A' mi Húnyadi kardjával,
Az, egy Kapisztrán, szájával,
Győzhetetlen Pap, 's katona,
Hazafiságban rokona,

Ha szent kereszt függ baljában,
Kard villámlik a' jobbában, —
Ámbár az érdem' pallossa,
Czillei' nyelve, mardossa

A' nagyot minden időben;
De a' nemesen győzőben —
E' Laócoon' kigyója,
Bár Mátyássa és Lászlója

Ellen suhog, csúsz nyomában,
Hogy elérhetné utjában,
'S fortélyát azért csavarja,
Hogy mindhármát öszvemarja. —

Nem a' száj vonúl ártásra,
Kardja csördül czáfolásra:
Igy lesz a' róka, gyáva őz,
Ha a' nemes orosz lány győz.

Oh! irigy erőtelenség!
Mért van egy Ulrik ellenség,
Romlottságunkra tükörül,
Húnyadi, 's Kapisztrán körül?

Midön a' Világ' kárára
Látja Nándorfejevére
Napját árnyékos estvére
Dülni pályája' végére,

Könnyel öntözött gyászszában
Ül Kalikszot Pápa Romában;
Sir azon Hősért Bécs, Buda,
A' kit meggyözni nem tudá

Sem irigység, sem rágalom,
Sem ravaszság, sem hatalom;
Sir ellensége, a' Szultán,
A' bajnok Magyar' kimúltán:

Egész keresztés világban
Méjjséges szomoruságban
Hullnak mindennek könnyei,
Mosolyog csupán Czillei. —

Ti! Lelkei Kapisztránnak
'S Mérész Mohamed Szultánnak,
Te, ki bár megvert tégedet,
Könnyezéd ellenségedet;

Feleljetek, Sécsi Dénes;
Fő Pap, 's hős vezér, Lépes!
'S Te oh hegy megett alvó fény,
Magyarok' Kodrussa, Kemény!

A' késő kór szoll hozzátok,
Feleljetek, ti láttátok,
Tisztelete Királyához,
Szeretete Hazájához

Volt é nagyobb, hazafinak,
Mint a' derék Húnyadinak?
Volt é kis erővel hadi
Vezér nagyobb, mint Hunyadi? —

Múzsza! vakmerőségedbe',
Keskeny virágos kertetbe
Dunát hozni mérészelél,
Hát Húnyadit énekelél?

A' napot tellyes pompában
Akará, de csak hijában
Mútatni az erőtelen
Hold, az éjszakai delen!

IX. ÉNEK.

BETHLEN GÁBOR.

Hány virágok virágzanak
A' tarka réten, zöld teren ?
Ifjak, gyermekek játszanak
Annyi százan és ezeren,
E' négyszegü Vár' közepén
Ma, egy nagy ember' innepén.

Itt éneklünk ez örhegyen,
Felettünk egy pár sas repes ;
Ott az idős Maros megyen ;
Alattunk tornyos, cserepes
Városan im! jönnek mennek
Tiszteletére Bethlennek.

Mindenik a' Bethlen Gábor'
Nevét szolja: oh dicső név!
Mint hajdan bámult a' tábor,
Ugy tisztel, áld a' késő év,
Téged' vak idők' lámpássá,
Téged' Erdélyünk' Mátyássá!

Háládatosan öszvegyül
Ifju sergünk kerekdeden,
Örömébe könny elegyül
Szemén, arczán, innepeden,
Kiöntvén szívét képedre
Édes emlékezetedre.

Te, arany páltzás kezeddél
Kormányozni békességet,
Te villámló fegyvereddél
Tudtál verni ellenséget,
Zabolázni nyughatatlant,
Védelmezni az ártatlant.

A' strútztoillad kalpagodan
Ébreszt, hatalmas Bajnokunk!
Hogy ne rettegjen útodan
Követni hadi nyomdokunk,
Hazánkért venni eleget,
Mihelyt erőszak fenyeget.

De szemed, két kékellő ég,
Kellemes ártatlansággal,
"Jobb a' hadnál a' békesség:"
Ezt írja szelid, kék lánggal.
A' véres had' düledéke
Vézuv' tüzes ömledéke.

Hevülj ; hevülj oh Magyar sziv !
Hadat verni békességért.
Látod? Bethlen' uja int , hiv ,
Élni az emberiségért ;
Sziv , az ő' emléke nem kő ,
Melyből örök hálakönny jő.

Bölcs Fejedelmünk' arczának
Dicsöült világossága
Alatt nyilik a' Hazának
'S szivnek tavaszsa , virága ;
Ennek éneke , illatja ,
Tiszteletünk' áldozatja. —

A' Napig érő nagyságú
Áldott élőfánk van nekünk ,
Két nagy viz közt , három ágú ;
Egyik alatt zeng énekünk ,
Nézd ! Enyed , Vásárhely , Buda ,
Bámulandó , magas csuda!

Három régi város között
Kiterjed ez , két Országban ,
Duna' Marostol öntözött
Virágos ifiuságban ,
Együtt , gyümölcse , virága
A' Világnak ritkasága :

Semmi vihar' orkánjai
Gyökerét ki nem téphetik ,
Semmi idő' századjai
Ágait le nem törhetik ,
Három arany, törhetetlen
Ág, Teleki, Mátyás, Bethlen.

Három nagynak sirhalmára
Hintünk éneket , virágot ,
A' kik öntik a' hazára
Az édes világosságot ;
Piros láng , a' zöld sir' gyepén
Szent áldozatunk , innepén.

Fogyhatatlan arany bánya
A' jó példa, a' fiaknak ;
Ez örökös hagyománya
Az igaz Magyar Uraknak :
Miveld ; és erkölcs , tudomány
Lesz kienesed , gazdag Tartomány !

A' való inneplés , hála
Az , a' nagy' tiszteletére ,
Ha élete , és halála
Felemel követésére ;
Ha az emberbarát Bethlen'
Példája nem terméketlen.

Egy mostani nagy tétete
A' kezdet' bévégzésére
Uj alap követ, hol vete
Öse, a' szép' termésére,
Ki ott, a' hires Szent Imre'
Terén él, Gróf Bethlen Imre:

Igy leszen a' virág, gyümölcs;
Igy ültet fát a' szorgalom;
Jövendőnek is él a' bölcs;
Ez néki, édes jutalom:
Igy lesz czedrus', a' kis magból;
Igy lesz nap, a' kis csillagból.—

Nem jö elé oly esztendő,
Nem lesz oly vad, Árpád' népe,
Hogy ne lenne tisztelendő,
Ki jótettel oda lépe,
Hol te vagy, háborus korunk'
Nagy Károlyya, Nagy Gáborunk!

X. ÉNEK.

BETHLEN MIKLOS.

Búsong a' Magyar' éneke ,
Ha látja , hogy neveti
Sok , nagy elei' gyermeke ,
A' mi ősi , nemzeti.

Módban , öltözetben jaj ! ma
Sok ifju más nemzet' majma ;
Sok gyermeket idegen
Nevel , hozzánk hidegen.

Beszédünk' tánczunk' mestere
Hát az , ki hazájában
Kihányadék , tunya here ,
Tövis a' méh' utjában ?

Ha csak a' tündéres Román',
Nem a' dicsősségnek nyomán
Repdes az ifju' szive ,
Ez neki édes íve.

A' külföldi Sardanapál
Né! mint a' sánta madár,
Ugy ugrándoz, úgy kalapál,
Mégis köztünk tánczot jár.

Dicső győzedelmink' helyén,
Egerben, Kenyér mezején
Héj! héj! nem így álla ki
Upor, Apor, Ujlaki! —

Nemes, mint a' győzelem,
A' mi tánczunk' lépése.
Ily' volt a' szép Fejedelem'
'S Ágnes' tánczra kelése:

Országos öröm inneple;
A' piros láng' bibor leple
A' szép lányt fátyolozá,
Hogy Barcsai kihozá.

Minden Urak, Aszszonyságok
Néznek e' pár' tánczára,
Mint a' gyöngyszemü virágok
A' hegy' kelő napjára:

Ágnes, Erdély' legszebb szüze,
Értte gyúl Barcsai' tüze,
Gyúl Bethlen' vére, és fő,
Hogy mért nem Barcsai, ő.

Nem volt akkor rózsájában,
Mint Miklos, oly ifiu;
Nem, mint attya, a' hazában
Olyan eszü férfiu.

Ez könnyit vala a' Hazán;
Mint illett volna igazán,
János, Ákos' helyébe,
Miklos, Ágnes' ölébe! —

A' nagyravágyás zavar, irt;
Jámbor haza' attyának
Hányszor nem ás ez véres sirt,
És egyszersmind magának!

Szivet, koronát véreze
Most is Kemény' kardos keze;
'S Maga is indulatja'
Vérbe dült áldozatja. —

De nem puhult el lelkében
A' szerelmes ifiu ;
A' zavarok' tengerében
Csillag lett , mint férfiu :

Hogy nem nyom Török' vas járma ;
Nem vérpiatz földünk már ma ,
A' meszszelató vezért
Méltán áldjuk mi ezért.

XI. ÉNEK.

ÁRPÁD.

A' Vitéznek tűz pattagzik
Arczára forró véréből ,
Bár mátkájáért csillagzik
A' láng és könny nagy szeméből.

Vérrel keres szabadságot
A' kit dicsőség tüzesít ;
Vérrel nyer örök jószágot
A' kit az érdem nemesít.

A' ki Arpád' földjét lakja,
Bokrétás csákója, ha jó
Vitéz, veres sas; sisakja,
Egy büszke vitorlás hajó.

Mint hajdan arany edényben
Láng 's vér forrott esküvéskor:
Igy forrjon minden legényben
A' vér, első dob' ütéskor:

Nyeregbe, kantárra, lóra!
Kard villogjon, szem szikrázzon;
Harsano trombita' szóra
A' ló' lába ne hibázzon:

Kintornáljon a' réz szaru
A' sik teren ropogósan;
Tánczát járja a' pej daru
Jobra, balra czaffrangosan.

Rajta! kövesd ezt a' Magyarot,
A' ki karmazsin' csizmáson,
Kezében éléfant' agyart
Tarta, arany karikáson,

'S Harczot fűtt, a' kürtös Lehel,
Pofos torkából, mejjéből.
Bajnok alatt szikrát csehel
A' patkó az út' kövéből.

Dobban tölle a' gyáva szű;
Igy a' Tót Zalán, 's tábora,
Árpád előtt, Alpári fű'
Egymásra dűlő zöld sora.

Árpád Országokat csomóz
Álpár' egy marok fűvébe;
Két korsó egész Dunát hoz
A' fő Vezér' elejébe.

Az Ázsiai orozlán'
Kardos karja mindenűtt győz:
Ménmorut, Zventibáld, Zalán,
Elötte iramodott őz. —

De elaluszik a' gyors, vad
Márs a' szép Vénus' ölébcu:
A' Had békességgé olvad
Egy léányka' szerelmében.

Bévégzé dicső életét
Árpád, és holta utánra
Fijára hagyja Nemzetét,
Az ifju Herczeg Zoltánra.

Szép szemü Búzillájával
Altatjael a' háborut,
Nem erővel, nem kardjával,
Biharnak Ura, Ménmorut.

XII. ÉNEK.

BETHLEN OLIVÉR.

Elvész az útas, és az út,
Az tévelygő, ez töretlen,
Mig hozzád felhatól, ősz Bút!
Vagy tehozzád, első Betlen;

Vagy hozzád, bajnok Olivér!
Védelme Cseh, tehetetlen
Venczelednek, királyi vér,
Te! kardoddal győzhetetlen. —

Fekete harag ködözi
A' Hős' homlokát, szemeit,
A' mig villámja meggyőzi,
Királya' ellenségeit.

Utánna csendesség derül,
Mihelyt a' láz széjjel porla,
Mint mikor a' zöld partra dül
A' habos, fejér vitorla. —

Törsököd' olyan fájának
Árnyékában éneklek én,
Melynek, az idök' folytának
Nyoltz századja ül már fején:

Az agg mesék' virágai
Közé által terjeszkednek
Ős gyökerei, ágai
Mohosult régiségednek.

Feledékenységbe dült száz
Nemzetség, Szent István oltá:
Él 's fénylik a' Betleni Ház
E' mái napig azolta.

Eltűnétek Bátoriak!
Egünk' bokros csillagai,
Lelkes, rangos hazafiak,
Hazánk' arany paizsai.

Idegen füves sírgyomor
Zár, nemes Tököli, téged;
Bús emlékezetű, komor
Rákotzi! hol nemzetséged?

A' mái nagyok' sorában
Nem látlak, dicső Magyarok,
A' kettős Haza' gondjában
Öszült fejek, fáradt karok,

Országh, Rozgonyi, Pesthényi,
Bajnokok, birák, Nádorok!
Hajdan Hazánk' első fényi,
Most köves göröngyök, porok!

Élsz, de csak örök híredben,
Oh! áldott Királyunk' atya,
Hunyadi! nem törsökédben;
Nincs Zrinyinknek ágazatja. —

Arany kígyó, hattyu mit ér ?
Ha nem czímercz érdemünk :
Légyen bár királyi a' vér,
Érdemet nem adhat nemünk.

Az érdem, egy arany alma,
A' mérges kígyó' szájában ;
De az irigység' rágalma
Nem ejt csorbát nagyságában.

Sok nemtelen fa, üvegen
Keresztül, hamar tüzet kap :
Oka annak, ha hidegen
Marad a' sík üveg, a' nap ?

Fénylik őseid' nyomdoka
Hadban, városan, falun is,
Tanú erre, szép unoka !
A' szigetes kertű Bún is.

Ne légy halvány darabontja
Eleid' régi napjának.
A' derék, önmaga rontja
Álpezsét uj nagyságának.

Ne légy sem pazér, sem fősvény,
Sem hiteladó, sem adós:
Sark' csillag a' közép ösvény:
A' ki adós, nem szabados.

Ne küldj galambot a' sasnak
Ajándékul a' hollótól;
Szívet ne nyiss rágalmasnak;
Őrizkedj színes szollótól.

A' szép, 's elmés, kevély szemmel
Ha más megvét, megvettetik:
A' nyájast, kevés érdemmel
Magassabb székbe ültetik.

Ama barna, becsületes
Orczájú, tudományáért
Szerencsés, és dicséretes?
Ne hidd! híres szép módjáért.

XIII.

SZILÁGYI MIHÁLY.

Egybe gyűlvén a' Magyarok ,
A' fényes Rendek , és Karok
A' midőn késedelmeznek ,
Budán Királyt nem neveznek :

Skárlát' veres kalapjával ,
Megyszin' bársony palástjával
Felállá Angyal Kárdinál
Bátran ; mert Mátyás' részin áll ;

Vagy , mint a' nap , hajnalában :
Követjének bitorában ,
A' szent Atya rejtve vala ;
'S hangosan imigy szollala :

"Urak ! nagy 's nemzetes Vérek,
"Egy rövid halgatást kérek
"Én , mint oly szent Atya' képe,
"Kit tisztel keresztés népe :

"Ledült Europa' Vára,
"Sorsunk' fájdalmas kárára;
"Tudjátok, e' vár' ereje
"Mi volt: a' Hunyadi' meje.

"Jézus! Hazánk Muhamednek
"Hajolna ma, nem nevednek,
"Ha ne zárja szent oltárod'
"S Templomodot, ilyen várod;

"A' Magyar Kárpátról, a' Hold,
"Mely két Világot öszvetold,
"A' napot leüzte volna;
"Koronád nem csillagolna,

"Nem zöldülne a' koszoru,
"Melyet sok véres háboru
"Füzött fejére Árpádnak,
"Nemes Nemzet! ös atyádnak.

"Láttuk, hitvessét mint fogja
"Feres Bég, Hunyadi' fogja,
"Könnyes volt Feres' fekete
"Szeme, virágos termete;

"Láttuk, a' szép Halimának

"Könny folyami mint hullának

"Karjainn alvó fijára,

"Ártatlan kis Alijára,

"S hogy annya' könnye ébreszté,

"Hunyadi felé terjeszté

"A' gyermek is kérelmesen

"Jobb kezét történetesen:

"Rá néz, és nemes szándékot

"Mútat, Hunyadi, 's a' békót

"A' rab Feres levetkezé,

"És letérdelve könnyezé

"Halima a' Hős' kegyelmét,

"Kisohajtván méjj gyötrelmét,

"Életének virágjában,

"Feloldozott rabságában.

' Mint egy angyal' szemefénye:

"A' föld' oly szép tüneménye

"Az igazi gőzedelem'

"Koronáján, a' kegyelem.

"Mint a' róka , mint a' gyors őz

"Fut , oroszlányt , nyilat előz :

"Ugy kerülé az ijedett

"László , 's Ulrik Mohamedet :

' De a' Duna a' tengerbe

"Nem szakad ugy , mint fegyverbe

"Húnyadi Törökre ronta ;

"S csak ellenséges vért ontá ,

"Eleget venni magáért ,

"Nemzetéért , hazájáért.

"Vérben fekvő ezeredin

"Láttuk mint hevert Abedin.

"Hallottuk , a' lelkesedett

"Kapisztrán a' keseredett

"Harangokat mint kongatta ,

"Vitézit mint gyúlasztotta :

"A' ti Hunyaditok pedig ,

"Midön Belgrádtól Szegedig

"Három száz ágyu dördüle ,

"Mohamedtől nem rémüle ,

"A' mig huszon négy ezeret
"Táborából le nem veret,
"S mig magát is 'Sofiába
"Nem kergeté zavarjába.

"Akkor látta Nándorvára
"Tizedikszér 's utoljára
"A' Húnyadi' dicsőségét,
"S Győzedelmes élte' végét.

"Nem született, de lett nemes
"Egyedül csak az érdemes.
"A' czifra, kevély de gyáva
"Pávának fija is páva:

"Az együgyű, holdas bárány'
"Attya, mikor volt oroszlány? —
"Határozatok, 's győztetek,
"Ha Mátyás lesz fő köztetek. —

Igy szollt. De nemes vérével,
Hadi, 's polgári tettével
Kérkede a' ravasz Gara;
Mert éppen maga akara

Nádorból lenni új Király.
Ekkor a' hatalmas Mihály
Megmutatá, ki a' nemes,
Koronára ki érdemes?

Szilágyi a' mellett kardos,
A' kit az irigység mardos.
A' fortélyt gyökerén vágdel.
Gara ellen Szilágyi kell.

Szilágyinak a' Nemzetben,
Beszédben, cselekedetben
Hatalma, mint válla, széles,
Nyelve mint a' kardja, éles.

Méltósággal a' Nemzetnek
'S a' fényes Gyülekezetnek
Kardosan megáll közepén,
A' választásnak innepén;

És, Húnyadira édesen
Emlékezvén, mond élesen:
"Két testvér Haza' Urai!
"Dicső Nemzetem' Nagyjai,

"A' míg Húnyadi' ereje
"Volt Hazánk' kormánya, feje:
"Tudjátok, mi volt Országunk,
"Hires vala bajnokságunk ;

"Tudjátok most mik levének
"Jutalmi érdemének ?
"Az ; hogy egyik szép magzatja
"Példás , véres áldozatja

"Az ördögi ravaszágnak ,
"Irigységnek , álnokságnak :
"Az ; hogy a' másik rabságban
"Lankad idegen Országban ,

"A' kit nagyra termettsége ,
"Mint örökös nemessége ,
"S tündöklő esze eleve
"Nekünk Királyunká teve.

"Hát a' vég veszély' torkából ,
"Hát a' Török' rabságából
"Kinek attya oltalmazta
"Téged' , háládatos Haza ?

"Kinek attya által élsz még?
"Most uj Hunyadit küld az Ég.
"Örök gyalázat béllyeg ez,
"Mely minyjunkat béllyegez,

"Ha most vagy idegent, vagy mást
"Teszünk fejünké, nem Mátyást.
"A' köz jó' átkozott gátja,
"A' ki néki nem barátja;

"Az, nem Hunyadi' házának, —
"Ellensége a' Hazának!
Itt jobb marka csap kardjához,
Kardját nyomja oldalához:

Viszsa sohajt Sogorára,
Két nagy könny esvén arczára,
'S a' nemzeti Gyülekezet,
Garát kivéve, könnyezett.

Mert ki ki jól emlékeze,
Mit tett a' Hunyadi' keze,
Mit váltta meg, minő kintsen,
'S fájni kezdett, hogy ő nincsen,

'S ha nem nyelvén, de szemében,
De Király volt már mejében
Minden hívnek, 's jónak, nem más,
Csak Hunyadi' fija, Mátyás.

Szilágyi néz a' Dunára,
És az Ország' hallottára,
"Éljen! éljen! Mátyás Király!
Ezt rengi negyven ezer szájt.

XIV.

DOBÓ ISTVÁN.

Már bágyadt csillagok' fénye
Száll a' harmatos lovakra:
Füstöl a' házok' kéménye;
Dobog már a' dob abrakra.

Éj alszik még Enyészeten;
De kél a' Nap' szép Aszszonya;
Rózsapalástját Keleten
Maga után végig vonja;

A' zárt aklakok' alkonyát
Pirositván , mosolyogja ,
A' völegény menyaszszonyát
Mily forron ölelve fogja.

Békesség' idején kár is ,
Mikor Amor leginkább gyújt ,
Ha Héléna , 's a' szép Páris
Hajnali ölelést nem nyújt.

De nem alszik a' katona ,
Mikor lángot lehel a' vad ,
Veres palástú Bellona ,
'S véres kardot forgat a' Had :

Nem aluszik Pető Gáspár ,
'S pedert bajuszszerű Zoltai ,
Mig hasadnak a' mátkás pár'
Dagadó , bimbos csokjai.

Nem alszik Dobó , Metskei ,
Nem a' bátor Bornemisza ;
Mert Szolimán' Vezérei ,
Mint az áradt Duna , Tisza

Sok Országok' folyamjait
Kanyaritják a' tengerbe ,
Káromkodó Jancsárait
Hozzák a' szőlös Egerbe.

Mint a' torony' ablakain
Által zúgó , villámos szél :
Olyan , vára' őr falain
A' szép szemű ifju , Atzél ;

Nézi , midön a' hajnali
Pirulat' szövete kékül ,
Mint a' veres kappan , Ali
Basa czifra lován , mint ül ;

Nézi , a' sok Török , térre ,
'S Hegyre mint foly , mint nyit útat ,
Vigyáz Ákmet Nagy Vezérre ,
Dobora , 's Egerre mútat.

A' csörgő forrás Egerbe
Sok hegyből gyűlve eregel ;
A' sós , keserű tengerbe
Habok' tábora seregel ;

Amugy szivárog Dobóhoz
Gyülelész népe' elegye;
Imigy foly a' nép Alihoz,
Hogy őr várunkat megvegye.

Mihelyt az ég kipitymalla,
Háborodik a' Törökség;
Reng az égre Jésus, Allah!
Dübög a' föld, füstöl az ég.

Akmet mozdulást ordita;
Indul a' Török ostromra,
Ágyu bög, sír a' trombita,
Készül Dobó oltalomra,

Dobó, Eger' Kapitánya,
Félést nem ismérö vitéz,
Zrinyi, ennek tanítványa,
Dörög szava, villám, ha néz;

Ezüst sallang czafrangozza
Horkos lovát, mely helyt nem áll,
Arany boglár virágozza,
Harczos tánczot vagdal, kápál.

Gyúl a' Hós' arczán haragja ;
Arany sisakja alatt ég
Szeme , hajladoz kocsagja ;
Figyelmes halgatás van még. —

Mest kardot ránt , 's Magyarjait
Harsanó szóval esketi ,
Hogy vár' hamvában esontjait
Mindenik elébb temeti ,

Mintsem Vezérét elhagyja ,
Mig szivében lesz egy csepp vér ,
Várát , 's magát fel nem adja ,
Mig karjában egy ere vér,

Minden dob meg rendül erre ,
Harsog a' sárga trombita ;
Minden lelkeket fegyverre
A' vár' falára szollita.

Bíztat Dobó , fenyeget , kér
Kardal , szóval menydörgösen ;
Hull a' Török , árad a' vér ,
Csattog a' csata csörgösen.

A' kik izzadtan bágyadnak
Vértől, füsttől, puskapórtól,
Uj vérre, lángra gyúladnak
Sűrű cseber' 's hordó bórtól,

Melyet a' Kapitány hajta,
Itat, lö, vág, buzdit, nógat:
"Életet igyatok, rajta!
"Törjétek a' Török fogat,

"Bort nyeljétek; vért ontsatok,
"Hulljon a' veres kontyos fő,
"Repüljönle alattatok
"Forró viz, tűz, golyobis, kő:

"Hát hagynánk é, "hogy békozzan",
"S kínosan öljen Pogány kéz?
"Ágyunk Török főt pofozzan,
"Engem' kövess, bátor vitéz!

"Ez most legútolsó proba,
"Van kardunk, van puskaporunk,
"Né! mint hull a' nép a' tóba!
"Van még vérünk, 's Egri borunk:

"Ne féljete! im! Metskei
"Alatt hengereg a' Jancsár:
"Él Bornemisza, Rhédei,
"Él a' derék Pető Gáspár". —

Hull azomban Török, Tatár
Százanként, és ezereként,
Földön hever a' véres kár,
Hull a' Magyar is egyenként.

Ki esék a' szép Gyulai
A' Várrol kő' ütésével,
Mig láta, pillantatjai
Lángoltak tüzes lelkével.

A' vállas ifju Horváth bal
Kezet, de szívet még nem veszt,
A' megmaradt kardos jobbal
Egy Zászlóst méjjségbe süjjeszt.

Egy Lány, akkori Kamilla,
Boszszuállásra lobbana,
A' gyönyörű Egri Lilla
Vár törésen kirohana,

'S hét Özsmánt öszvevagdala
Megölt kedves 'Sukánjáért,
És rá borulva meghala
Maga is választotjáért. —

Már a' nap éppen halada
A' tornyos árnyékokon túl,
Az ellenség ellankada.
Ákmet szégyennel megindúl.

Mint dörmög haza jövetkor
Szerelem után komoran
Két nagy bika szürkületkor
Elöl hoszszu tehén soran:

Alira morog mérgében
Ákmet, a' Basák' Basája;
Alinak is mord szemében
Vád, 's boszszu szikrázik, rája.

Ákmet a' felleg' táboran
Távu' egy villám' sárkányt lát,
Ezen, mint piros sinoran,
Festve képzele halálát.

Egy csúpos bércz kerekede
Az ágyuk' golyobissából ,
'S tornyosan kiemelkede
Egernek megtört várából.

Az Egri Hősök' vállain
Ülve , pompás dicsőségbe ,
Bársony zászlok' arannyain ,
Szemét emelve az égbe ,

Repül a' Király' elébe
A' koszorús Győzelem ,
'S a' Királynak már kezébe
Tündöklük gazdag kegyelem

Azon bajnokok' számára ,
Kiknek tette hihetetlen ,
Kik által lett Egervára
Hires , és megvehetetlen.

ÉNEK.

Arany csillag, melyet a' harcz'
Vérezett homokja termett ;
Veres tarsaj ; piros láng arcz ;
Sugár , csinos , húszár termet ;

Kengyeles talp ; sarkantyús sark ;
Vár' falán törődött tenyér ;
Kalpagos fő ; kardos jobb mark ;
Szűk nadrág ; katona kenyér ;

Nyakán , mején a' jelesnek
Királyától nyert arany láncz ;
Sarkantyuján a' győztesnek
Győzedelmi peregő táncz ;

Bogláros őv , karcsu derék ;
Gombos mente , megyszín dolmány ;
Igy öltözve hajdan derék,
Kedvessét szerette a' lány. —

Sok mái kór ifjainak
Most , mint kardja hüvelyében ,
Árpádunk' unokáinak ,
Ugy hever lelke testében.

Most ősink' dicsőségével
Kevélykedünk , dicsekedünk ;
Azoknak követésével
Kevesen érdemesedünk.

Hollószin' a' nyalka' frakja ,
Hószin , bőv , síma nadrága ,
Lépéseit aprón rakja ,
Arcza , üvegház' virága ,

Könnyü papucsos a' lába ;
Vesszőt tart kesztyüs kezében :
Gyöngy óraláncz a' nyakában ;
Gőg dagad feszes mejében.

Az árnyékos , zöld lúgosan
Gyenge ujai , dalai
Gitáron nyögik jajosan ,
Mint sebzik belső nyilai.

Jaj! nem ily puha, Párisi
Tarka ruhába öltözött
Húnyadi László, Kinisi
A' Dráva, és ágyuk között!

Deli De'söffi katonás,
Nem ily pajkos öltözetben
Érdemlette a' koronás
Arany sasat ütközetben:

A' Kozák szemű, Tatáros
Haju, ifiu Czárt, Ivánt
Megverni, héj! nem gitáros,
Buzogányos kezét kiyánt.

Ama szép Kendefi magos
Termetből nézett le arra,
Valaki irigy, haragos
Szemet vetett a' Magyarra.

Fürtös haju Kalmánjaink
Mik mihozzánk hasonlítva?
Mi magunk, 's pazér fijaink
Bár ki vagyunk ma símitva,

Azok kincses Erdélyünknek
Gyomrában arany bérczei ;
Mi Marosunknak , 's földünknek
Fényes , nem nemes kövei.

Hol van erkölcs , nagysága ,
Az ujban , a' hajdaninak ?
Párist gyümölcsöz virága ,
Nem Hunyadit , Hunyadinak ?

Ifju Példa ! ősz Idő ! vas
Kézzel erőtek mily kárt tesz ,
Ha a' nemzeti büszke sas
Alá száll , 's filemile lesz !

XV.

TOMORI PÁL.

vagy a' hajós Magyar Lantos' éneke.

"A' vitorla fúvalmoktól,
"De dagad az én kebélem
"Magános sohajtásoktól,
"Ha Tomorit énekelem.

"Mint hajdan a' vak Oszzián'
"Erös, sívatag énekén:
"Ugy fú keresztül Hunnián,
"S a' hazafi sziv' fenekén

"A' bú, a' kár, jaj! az örök
"Kár, Szultán, véres kardodrol,
"Melyet réánk, dölyfös Török!
"Te villámozál lovadrol.

"Magyar vérrel van emléked
"Irva Szigeten, Szabácson;
"Vérünkel fizeténk néked
"Itt e' siralmas Mohácson!

"Mohács , Mohács ! mely veszteség ,

"Mellyel itt ősink ütköztek ;

"Mert egyyet értés , egyesség

"Nem uralkodhatott köztek.

"Nem Szolimán , nem Amurát ,

"A' mi egyenetlenségünk

"Miatt veszté kétszer urát ,

"Fejét Hazánk , Nemességünk !

"Itt hulltak el bajnokjaink ,

"Itt Hazánk' koronás feje ,

"Papi 's világi nagyjaink ,

"Nemzetünk' szine , ereje.

"Mint Tomori' véres vasa

"Alatt , nyert ütközetébe' ,

"Ledült Ferhát , a' nagy Basa :

"Ugy dült Tomori , vérebe.

"Ezt még vissza nem tromfolta

"Nemzetünk , bár a' harmadik

"Század is lefolyt azolta ;

"Mert nem voltak már Húnyadik !

"A' háborodott tengernek
"Bámulatos lábbalója
"Nem volt még , Dobo , Egernek
"Halhatatlan megtartója ;

"Nem volt Rozgonyi István már ,
"Ugrani lórol Dunába
"Királyáért , kit a' Tatar
"Éppen ragada lánczába ;

"Nem éle Erdődi Bán még ,
"Kinek karja és fegyvere
"Alatt ötven szakállos Bég
"A' zöld Kúlpánál hevere.

"Még mellettünk nem kelhetett
"Nemes , Kapitány , fegyverre ,
"S egy kard' alá nem eshetett
"Huszon négy Török egyszerre.

"Ama hadban őszült , úri
"Ipjának csak úgy lett veje
"Az arany sarkantyús Túri ,
"Hogy elébb ifju ereje

"A' Szultán' kevély Basáját,
"Mahmudat, békóra verte,
"És gyönyörű Polikáját,
"S Arany Lánczát akkor nyerte ;

"De sem ő, sem Mustafának
"Győzedelmes elfogója,
"Székely Mihály, hazájának
"Nem vala még megtartója. —

"Ma van János' fűvétele'
"Véres betűs napja épen :
"Gyömolcsös volt már kebele,
"Mint most, ama nyárnak szépen,

"Mikor tizen öt száz Nemes
"Magyar férfi 's ifiu rab,
"Mint a' fényes fűvényszemes
"Dráva' partja alatt a' hab:

"Úgy ment a' bársony sátorban
"Úló Szolimán lábánál
"Végig két, vont kardos sőrban,
"Mohács' tornyos kapujánál ;

"A' levagdaltak' vérében
"A' zöld út bépirossoda ;
"Szolimán , vad örömében
"Nem fordultel , 's mosolyoda. —

"De lesz egykor , hogy ellene
"Népének , egy uj Czar' hadja
"Felkelvén , a' Had' Istene
"Ezt véresen visszaadja.

XVI.

IV. BÉLA. VAGY RÓGÉR' KESERVE.

"Futva hozák útonjárók
"A' hírt rebegő nyelveken :
"Jőnek , jőnek a' Tatárok ,
"Ég az Ország a' széleken.

"Most keljetekfel , Magyarok !
"Lóra , fegyverre Nemesek ,
"Karjaitok villám karok ,
"Ha sziveitek eggyesek,

"Vérezve siet a' Nádór
"Viszsa a' Tatárok elöl,
"Eget setétit a' füst, pór,
"Veres láng fú Észak felől.

"Törpe, zömök termetűek,
"Széles válluk a' Mongolok,
"Szétálló, apró szeműek,
"Sáska táborként gyilkolók —

"Mint a' heves Guinéában,
"Hol éléfántok, sárkányok,
"A' fú' erdős nagyságában
"Vad bivalok, orosz lányok

"Bátórságban tanyázhatnak,
"Bődül rengő ordítások,
"De magok ki nem látszhatnak,
"Mikor kigyó óriások,

"Mint a' patak, csavarognak
"Hosszsan kanyaros mozgással,
"És, ha vad kanokat fognak,
"Izre törik szoritással;

- "De az éjjel' setétében
"Eljövén a' Szerecsenek,
"A' száradó rét' fűében
"Folyo lángot gerjesztenek ;
- "Per'seg a' fű ; pirul az ég ;
"Fullad a' kigyók' serege ,
"Ha lángos lehellettel még
"Nyelvek útolsót sziszege :
- "Reggel a' füst' özönében
"Nem tud látni a' kelő nap ,
"A' prédára, siettében
"A' sasok' tábora lecsap :
- "Áldott föld ! így marczongola
"Maga előtt így per'sele
"Batu Khán' népe , Mõngola ,
"Halas Sajónk vérrel tele.
- "Levagdalt sok ezerünkben
"Hever a' Kalocsai nap ,
"A' legszebb férfi sergünkben ,
"Ugrin , mérész katona , 's pap .

"Köztek Mátyás Érsek, köztek
"Népünk' nemessi, nagyjai,
"A' nemzetnek, bár nem győztek,
"Áldozati bajnokjai.

"Béla, népe' oroszlánya,
"Mérges búban keseredve,
"Száz Tatárt halomra hánya,
"Olyanokat, mint a' medve.

"Szinte Tatár kézben van már;
"De vív a' roppant erővel;
"Özön ellen nincs part, nincs vár;
"Kitör két hiv kísérel,

"S ugrik egy lórol más lóra,
"Nyomban követve Forgácstol,
"A' kinek piros ósz, kora,
"S a' nemes ifju Rugácstol. —

"A' kétvárosú Dunának
"Partján, hol tornyok fénylének,
"Sűrű halmai állának
"Azoknak, kik elesének.

"Minden Tatárné a' legszebb
"Magyar léány 's aszszony aránt
"Most már a' leg kegyetlenebb,
"Tört legelébb azokra ránt.

"Mongol kölyök, hallatlanul
"Ugrál holt anyák' mejjeken,
"Tánczolni 's gyilkolni tanul
"Azokon, 's kis gyermekeken:

"S a' Tatár anya' haragja
"Ily tettét kölykének hoszszú
"Vad hahotával kaczagja,
"Kaczagása, édes boszszú.

"A' dörömbös szavu Kadán
"Erdélyben dula, égete,
"A' Magyar föld' szép harmadán;
"Peta Bécsbe felsiete.

"Éhség, inség, halál terme
"Ott, mezön, falun, városan,
"A' hol ment a' láncsás Herme
"Ölve tigrisként tágosan.

"Ott, hól a' veress Okadár
"Per'selt, minden hamuvá vált,
"Élelmet, szállást sem madár,
"Sem ember, sem jüh nem talált.

"A' villámos ég, 's fertős tó
"Alatt, 's a' fa' sűrűjén is
"Hányszor nem hált az utazó,
"Ki rabjok vala, mint én is.

"Legiszonyubb volt Khán Batu,
"Vereslő tűz tekintete,
"Hiénai indulatu,
"Szeme mérges és fekete. —

"Nem jár egyedül a' veszély.
"Fridrik, ama ravasz, fukar
"Fridrik, az irigy, a' kevély,
"Kinek szemében a' Magyar'

"Dicsössége éles kalász,
"Ki könnyeink' özönében
"Aranyat, 's koronát halász,
"Prédála boszszus dühében.

"Hogy utollyára a' zöldre
"Piros bársonyt feste a' vér,
"Kiindula ez , külföldre ,
"S Egyik vége tengerbe ér. —

"Mint a' hív pásztor kesereg
"Agg köven ülve , ha nyája ,
"A' meg nem tarthatott sereg
"A' farkasoknak prédája :

"Ily volt visszajövele
"Királyunknak , ös fészkebe ;
"Könnyes szeme és kebele ,
"Ha bénéz kietlenébe.

"Tizenötödik hajnal gyúl
"Keleten , 's Kárpát' szikláin ,
"Miolta lóháton búsúl
"Országa' romládékain.

"Némulva bámul esetén ;
"Mert egy embert sem talál még
"Üres elhagyott szigetén ;
"Minden' egy szomorú inség.

"Kél a' nap; Ujő haza Béla;
"De minden halva marada;
"Minden omladványon méla,
"Vad magánosság szunnyada.

"Nem köszön útas útasnak
"Nappal a' gyepes utakon;
"Nem felel kakas kakasnak
"Éjjel az égett falukon.

"Száradva kopaszon, vakon
"Szerteszéjjel, mint a' sok kő,
"Ugy hevere az útakon
"Ezerenként koponya fő;

"Melyeket a' had' vas foga
"Megemésztvén itt hengerge,
"Ott zöröge; fenn károga
"Ehes sasak', hollok' serge.

"E' folyam, melyet a' hércz ont,
"S most halad a' Tisza felé,
"Akkor megakadt; a' sok csont,
"S Holttest nem bocsátá elé.

"A Király sok helyt így megáll:
"Egy fejr galamb repüle
"Elötte 's egy csontvázra száll,
"S néhány perczig rajta üle:

"Az érkező Békességnek
"Ez vala félénk követe;
"A' városi ékességnek
"Most tornyára nem ülhete.

"Most minden torony lesimult
"Pórba, mint hajdan Trójában;
"Egy hangos harang sem kondult.
"Köszönteni őt' utjában. —

"Itt Béla vidul 's bánkodik;
"Mert egy embert elébb most lát,
"S ez is bérczre futamodik,
"Meglátván a' lovas Bélát".

ÉNEK.

Csudálatosan köt, bogoz,
Épit, ront a' változó Sors;
Ha ma kötöz, holnap oldoz;
Magasztalni, alázni gyors;

Gyors ő, győzedelmet fonni
Fejére a' koronásnak,
'S haragos kézzel levonni,
Hogy ajándékozza másnak.

Királyt öltöztet, pásztorbol;
A' szolga ül az úr' helyén,
Kit ő kivet a' biborbol,
'S tövisses szégyent hágy fején.

Miként egy boltos szivárván
Kiterjed két fél Világra,
Ádria, 's a' nagy Óczeán
Közt, bámulandó nagyságra:

Oly tünemény, a' korona :
Béla , 's az , bizonyítója ,
Kinek Korszika , Ilona
Bölcsője , és koporsója.

Nád , a' csapás' Orkánjának ,
A' cserfa , a' bércz' pompája ;
De az ember' nagyságának
A' veszedelem , próbája.

Bús hangú , neve , élete
A' gyászos haju Bélának ;
Jaj ! véres vala esete
Az időben a' Hazának !

Tánczunk , és nótánk siralmas ,
Mihelyt emlékezünk arra ,
Mikor a' vad , diadalmas
Tatár béjött a' Magyarra !

Hány had' , hány veszély' villáma
Üldöze , csapa , nyilaza ?
Nincsen annak neve , száma ,
Nemes Nemzet , édes Haza !

De állasz még , virágzol még ,
Bár mennyit véreze , rága
A' dühösség , az irigység ,
'Pompás Ázsia' Virága !

F O G L A L A T.

	Lap.
Zrinyi Miklos	5.
Bátori István, és Kinizsi Pál, vagy a' Kenyér mezei győzedelem -	19.
Kemény Simon	32.
Hunyadi Mátyás	38.
Pálfi Miklos	43.
Pálfi János	57.
Veselényi Miklos	63.
Húnyadi János	67.
Bethlen Gábor	75.
Bethlen Miklos	80.
Árpád	83.
Bethlen Olivér	86.
Szilágyi Mihály	91.
Dobó István	99.
Tomori Pál; vagy a' hajos Magyar Lantos' éneke	112.
IV. Béla; vagy Rogér' keserve	116.

Előfizetők Nerei.

Mint különös joltévő Pártfogók, segítették ezen Munka' kiadását :

Mélt. Gróf H. Haller János Úr, Cs. K. Kamarás.

Mélt. Gróf B. Bethlen Ferentz Úr.

Elöre fizettek 1. C. Rforintjával: Kolosváron T. Kormányiszéki Cancellista Gál Ferentz Urnál :

Nyomtatvány.

Gróf Bethlen Gábor Urfi K. Táblai Cancellista - - - - -	1.
Gróf Bethlen Farkas Urfi - - - - -	1.
T. Csőregi Ferentz Ur, G. Bethlen Urfiak' Nevelője és G. Cancellista - - - - -	2.
Gróf Bethlen Lajos Urfi - - - - -	1.
M. Dónát Lajos Úr Gub. V. Protocoll. - - - - -	1.
T. Wellmann Fridrik Ur G. Cancell. - - - - -	1.
T. Pataki Sándor Ur Jurista - - - - -	1.
T. Beringer János Ur G. Cancell. - - - - -	1.
B. Kemény Simon Urfi - - - - -	1.
B. Kemény Albert Urfi - - - - -	1.

Harmadik Kötet. I

T. Képiró Imre Ur , B. Kemény Urfiak' Ne- velője	- - - - -	1.
M. Gróf Kún Gergely Ur , G. Secretarius	-	1.
T. Gebbel Fridrich Ur , G. Cancellista	-	1.
T. Szilágyi Pál Ur , G. Cancell.	-	1.
M. Horváth Lázár Urfi	-	1.
M. Horváth Dániel Urfi	-	1.
G. Rhédei Klára Gróf Kisasszony	-	1.
G. Rhédei Mária Gróf Kisasszony	-	1.
B. Loeventhal Sámuel Urfi	-	1.
T. Szöllösi Pál Ur , G. Cancellista	-	1.
Tek. Ajtai K. Károly Ur	-	1.

Aláírtak a' N. Ref. Kollégyomban :

Ns. Kelemen János , B. Thécarius	-	1.
Ns. Rácz Mózes , Théológiát halgató	-	1.
Ns. Péntek Ferentz Jurista	-	1.
Ns. Kolo'svári Ferentz Jurista	-	1.
M. Földvári József Urfi Philologus	-	1.

*Désen N. B. Szolnok Vármegye' R. Al-
Ispánya Mélt. Tantsi Földvári Far-
kas Urnál előre fizettek :*

Maga a' t. Al-Ispány Ur	-	1.
M. P. Keresztúri Székely Elek Ur Cs. K. nyugodalmozott Kapitány	-	1.
Tek. E. Frater Farkas Ur , Táblabíró	-	1.
Tek. Májtényi József Ur Ügyvéd	-	1.
Tek. M. Küvesdi Ujfalvi György Urfi H. V. Notárius	-	1.
Tek. Alsó László Ur , Al-Jegyző	-	1.

Nyomtatvány.

M. T. Földvári György Ur Táblabíró	-	1.
Tek. Cs. M. Nemes József Ur Táblabíró	-	1.
Tek. Haszényi János Ur, Fő Jegyző	-	1.
Tek. Dadai János Ur 1-ső Al-Jegyző	-	1.
Tek. D. Hoszszu István Ur Táblabíró	-	1.
Tek. O. A. Váradi Mihály Ur Szolgabíró	-	1.
Tek. Pataki Dániel Ur Fő Szolgabíró (aláírt)	-	1.

*M. Vásárhelyen, T. Tétsi Ferentz Urnál,
G. Teleki Domokos Urfi' Nevelőjénél
előre fizettek:*

Mélt. Gróf Teleki 'Sofia Aszszony ü Nga, n. Kormányzéki Tanácsos Gróf Teleki József Özvegye	- - - -	2.
M. Gróf id. Teleki József Ur	- - - -	1.
Gróf Teleki Domokos Urfi K. T. Cancell.	- - - -	2.
Mélt. Killyéni Székely Mihály Ur ü Nga, a' M. K. Tábla' R. Elölülője	- - - -	1.
M. Szentpáli Elekné szül. Gróf Bethlen Károlina Aszszony ü Nga	- - - -	1.
M. Zeyk Kata Aszszony ü Nga, n. Udvari Tanácsos M. Gyárfás József Özvegye	- - - -	1.
M. Báró Kemény László Ur	- - - -	1.
M. Gróf Teleki Miklos Ur, N. Torda Vgyei Al-Ispány	- - - -	1.
Gróf Bethlen Gergely Urfi Publicus	- - - -	2.
M. Földvári Ferentz Ur	- - - -	1.
B. Kemény Domokos Urfi K. T. Cancell.	- - - -	1.
Tek Milotai Ferentz Ur, Uradalmi Fő Tiszt	- - - -	1.
T. Fekete Sámuel Ur, Udvari Tiszt	- - - -	1.
T. Katona István Ur, K. T. Cancell.	- - - -	1.

Ns. Dobolyi Lajos, Déák	-	-	-	
M. Zeyk József Urfi K. T. Cancellista	-	-	-	1.

ugyan M. Vásárhelyen a' N. Ref. Kollégyomban Ns. Albert Márton Poézist Tanító és B. Thecariusnál :

Ns. Albert Márton maga, Poët. Cl. Tanítója				1.
Ns. Dósa Lajos, Philológiát Tanító és volt B. Thecarius	-	-	-	1.
Ns. Szász János Rhétorikát Tanító				1.
Ns. Kis Ferentz Syntaxist Tanító				1.
Ns. Szegedi Sámuel Német Cl. Tanító				1.
Ns. Péterfi Elek végzett Déák	-	-	-	1.
Ns. Szüts Sándor 3-dik Polgári Oskola Tanítója	-	-	-	1.
Ns. Ferentzi József, végzett Déák				1.
Ns. Pap Sándor, végzett	-	-	-	1.
Ns. Kis Ádám, végzett	-	-	-	1.

Papi Tudományokat halgatók :

Ns. Gyujtó Sándor	-	-	-	1.
Ns. Gál Ignáz	-	-	-	1.
Ns. Kováts József	-	-	-	1.
Ns. Szász Pál	-	-	-	1.
Ns. Dabótzsi István	-	-	-	1.
Ns. Mátyás Pál	-	-	-	1.
Ns. Bartók 'Sigmund	-	-	-	1.

Filozófiát halgatók :

Ns. Albert János	-	-	-	1.
Ns. Intze Dániel	-	-	-	1.

Nyomtatvány:

Ns. Balázs Mihály	-	-	-	-	1.
Ns. Gidófalvi Dániel	-	-	-	-	1.
Ns. Darabont György	-	-	-	-	1.
Ns. Horvát Sámuel	-	-	-	-	2.
Ns. Csiki Károly	-	-	-	-	1.
Ns. Soós József	-	-	-	-	1.

Históriát halgatók:

Ns. Kotsis Dániel	-	-	-	-	1.
Ns. Benkő János	-	-	-	-	1.

Philológiát Tanulók:

Ertsei Miklós	-	-	-	-	1.
Szabó Sámuel	-	-	-	-	1.
Lányi Sándor	-	-	-	-	1.
Kolumbán Károly	-	-	-	-	1.
Losontzi József	-	-	-	-	1.
Fagarasi József	-	-	-	-	1.

Poézist Tanulók:

G. Teleki Sándor Urfi	-	-	-	-	1.
Fekete Károly	-	-	-	-	1.
Marusi Dénes	-	-	-	-	1.
Gyujtó Károly	-	-	-	-	1.
Nánási Károly	-	-	-	-	1.
Katsó Mihály	-	-	-	-	1.
Felsőzégi Károly	-	-	-	-	1.
Nagy Sándor	-	-	-	-	1.
Ro'snyai József. Udv.	-	-	-	-	1.
Solymosi Károly	-	-	-	-	1.
Ujfalvi József	-	-	-	-	1.
Barna Pál	-	-	-	-	1.

Rhétorikát Tanulók :

Borbát József	-	-	-	1.
Nagy Károly	-	-	-	1.
Vásárhelyi Károly	-	-	-	1.
Gegő János	-	-	-	1.
Benkő János	-	-	-	1.
Hegyessi Sándor	-	-	-	1.

Német Classisbeliek :

Pataki Pál	-	-	-	1.
Baló Sámuel	-	-	-	1.
Nagy Sámuel	-	-	-	1.
Kis István	-	-	-	1.

Syntaxist Tanulók :

Hauchard Ferentz	-	-	-	1.
Wagner György	-	-	-	1.
Tek. Jenei József Ur N. Maros Szék' H. No-				
tariussa	-	-	-	1.

Nemes Maros Székben. N. Tiszt. T. Mus-
nai József Vajai Ref. Pap és Maros
Széki Esperest Urnál előre
fizettek :

Mélt. Gróf N. Ertsei Toldalagi 'Sigmund Ur ,				
Egyházi Kerület' Fő Kurátora	-	-	-	1.
Mélt. Gróf N. Ertsei Toldalagi Ferentz Ur				1.
Tek. Demes Péter Ur , Udvari Fő Tiszt				1.
Tek. D. Dési Domokos Ur	-	-	-	1.
Tek. A. Cs. Domokos Kristina Kisaszszony				1.

Tek. M. M. Szalai László Ur. Cs. K. pen- ziós Fő Hadnagy - - - -	1.
Tiszt. T. Dósa Sigmund Ur Haraszkereki Ref. Pap és Egyházi Director - - -	1.
Tiszt. T. György Sigmund Ur, Sz. Gericzei Ref. Pap, és Assesor - - - -	1.
Tiszt. T. Madaras István Ur, Szövérdi Ref. Pap, és Assessor - - - -	1.
Tiszt. T. if. Kakasi György Ur, Sellyei Ref. Pap - - - - -	1.
Tiszt. T. Rákosi György Ur S. Váradi Ref. Pap - - - - -	1.
T. A. Szabo József Ur, Kibédi Oskola Tanító Ns. Molnár Dániel Ref. Déák - - -	1.

*Tiszt. T. Vályi Pál Sz. Benedeki Ref. Pap
és Egyházi Notárius Urnál előre
fizetett.*

Tek. Pávai V. József Ur, Fejérvári Kápta- lan Al Vintzi Udv. Birája - - -	1.
--	----

*Kézdi Vásárhelyen Tekintetes Papp Jósias
Al-Hadnagy Hadi Üzvéd Urnál elő-
re fizettek:*

Tek. Antos József Ur N. Sepsi Széki R. Tá- blabíró - - - - -	1.
Tek. Barabás Sámuel Ur, N. Kézdi Széki Tá- blabíró - - - - -	1.
Tek. Fekete József Ur N. Kézdi Széki Tábla- bíró - - - - -	1.

Tek. Sz. Betzö Farkas Ur , N. Kézdi Széki			
R. Táblabiró	-	-	1.
Tek. Gál József Ur N. Sepsi Széki R.			
Táblabiró	-	-	1.
M. Gál Mózes Ur nyug. Gy. Kapitány			1.
Tek. Gazda József Ur N. Kézdi Széki			
Fiscusi Ügyvéd	-	-	1.
Tek. Gazda József Ur N. Sepsi Széki R.			
Táblabiró	-	-	1.
Tek. Hamar Lajos Ur N. Kézdi Széki R.			
Táblabiró	-	-	1.
Tek. Gazda Lukáts Ur N. Sepsi Széki R.			
Táblabiró	-	-	1.
M. Farkas Jakab Ur penziós Lovas Kapit.			1.
Tek. Kún 'Sigmund Ur N. F. Fejér Vgyei			
és K. Széki Táblabiró	-	-	1.
Tek. Kúthi Dénes Ur N. Kézdi Széki			
Ügyvéd	-	-	1.
Tek. Füzi Ferentz Ur N. Kézdi Széki			
Ügyvéd	-	-	1.
Tek. Lázár Dániel Ur N. Kézdi Széki ál-			
litott Al-Király Biró	-	-	1.
Tek. Miskoltzi József Ur N. Orbai Széki			
R. Nótárius	-	-	1.
Tek. Nagy Tamás Ur N. Sepsi Széki			
Ügyvéd	-	-	1.
Tek. Szabó Domokos Ur N. Kézdi Szé-			
ki Ügyvéd	-	-	1.
Tek. Cseh Ignácz Ur . N. Kézdi Széki			
Táblabiró	-	-	1.
Tek. Cseh János Ur , N. Kézdi Széki R.			
Táblabiró	-	-	1.

Nyomtatvány.

Tek. Csiki András Ur N. Kézdi Széki R.		
Táblabiró	-	1.
Tek. Vajna József Ur N. Sepsi Széki R.		
Táblabiró	-	1.

*Nemes Orbai Székben Barátosan N. Tiszt.
Kelemen József Barátosi Ref. Pap és
Orbai Esperest Urnál előre
fizettek:*

Maga a' T. Esperest Ur	-	1.
Tiszt. T. Intze József Ur, Kovásznai Ref.		
Pap és R. Egyházi Notárius	-	1.
Tiszt. T. Jós Elek Ur, Szürtsei Ref.		
Pap, és Director	-	1.
Tiszt. T. Csizsér Mihály Ur, Zágoni Ref.		
Pap és Assessor	-	1.
Tiszt. T. Kováts János Ur, Teleki Ref.		
Pap	-	1.
Tiszt. T. Baló János Ur Pákei Ref. Pap		1.
Tiszt. T. Szatsva Ferentz Ur Körösi Ref.		
Pap	-	1.
Tiszt. T. Kováts József Ur Papoltzi Ref.		
K. Pap	-	1.
Tiszt. T. Péter Imre Ur Pávai Ref. K. Pap		1.
Tek. Vida András Ur N. Orbai Széki R.		
Táblabiró	-	1.

*S. Szentgyörgyön. Tiszteletes T. Gödri Fe-
rentz S. Szentgyörgyi Ref. Pap és Egy-
házi Director Urnál aláírtak:*

T. Magyarósi László Ur	-	1.
------------------------	---	----

Tiszt. T. Bartha András Ur	T. Dobolyi	
Ref. Pap	-	1.
Tiszt. T. Szabó Péter Ur	Lisznyoi Ref. Pap	1.
Tiszt. T. Bony István Ur	Bikfalvi Ref. Pap és Sepsi R. Nótárius	1.
T. Kovács Péter Ur	S. Szentgyörgyi Oskola Tanító	1.
M. Datzó János Ur	Özvegye, szül M. Szentpáli 'Su'sánna Aszszony Ö Nga	1.
T. Boros Mihály Ur	2-dik Normál. Professor	1.

Tekintetes Jurium Inspector Málnási Mózes Urnál előre fizettek:

M. Özvegy B. Bálintit	Elekné szül. Gróf Lázár Klára Aszszony ö Nga	1.
M. B. Bálintit	Lajosné szül. Gróf Lázár Jozéfa Aszszony ö Nga	1.
M. Gróf Szárhegyi	Lázár Sándor Ur	1.
Tiszt. T. Kis István Ur	Beresztelki Ref. Pap	1.
Tek. Árkosi Dániel Ur	N. Torda Vgyei Szolga Biró	1.
Tek. M. J. Baranyai	Ferentz Ur N. Torda Vgyei H. Notárius	1.
Tek. Málnási Mózes Ur	J. Inspector	1.

N. Batzonban N. Tiszt. T. Intze Siméon N. Batzoni Ref. Pap, és Erdő Vidéki Esperest Urnál aláírtak 8-an, kiknek neveikről a tudosítás nem érkezett meg.

*Királyhalmán. Tekintetes Kósa Dániel Ur-
nál előre fizettek :*

T. Kotsis Lajos Ur F. Venitzei Udv. Biró	1.
F. Vajna Gábor Ur Kutsulátai Udv. Biró	1.
F. B. Szabó János Ur A. Utsai Udv. Biró	1.
T. Kelemen Sándor Ur Hévízi Udv. Biró	1.
Tek. Kósa Dániel Ur - - -	1.

*Sz. Udvarhelyen. Tekintetes T. Csorja Fe-
rentz Filozofiai Tudományokat tanító
Professor Urnál előre fizettek :*

Székely Károly Urfi Grammatista	1.
Gyárfás Lajos Urfi Rhetorikát tanuló	1.
Ns. M. Déák Boldizsár Papi Candidatus	1.
Ns. Török János B. Thécárius -	1.
Ns. Kováts Domokos Poézist Tanító -	1.
Ns. Köntzei Károly Poézist Tanító -	1.
Ns. Karátsoni Károly Théológiát halgató	1.

*N. Galambfalván. N. Tiszt. T. Palfi Dé-
nes N. Galambfalvi Ref. Pap és Ud-
varhelyszéki Esperest Urnál elő-
re fizettek :*

Maga a T. Esperest Ur - - -	1.
Tiszt. T. Bodor Pál Ur, Sz. Udvarhelyi Ref. Fő Pap és Nótárius -	1.
Tiszt. T. Palfi Mózes Ur Petki Ref. Pap és Director - - -	1.
Tiszt. T. Kendi Ferentz Ur, Etédi Ref. Pap és Assessor - - -	1.

A. Sófalván. Néh. Tiszt. T. A. Sófalvi Ref. Pap Várhegyi Andrásnál előrefizettek:

Mélt. Brassai Wédler János Ur, Parajdi	
Kamara Ispány	1.
T. N. A. Bálint György Ur Practicans	1.

N. Búnon. Az Irónál előre fizettek:

M. Gróf Bethlen Ferentz Ur	4.
M. Czóbel 'Sigmundné szül. Pataki Rózália Aszszony	1.
T. Pataki Juliánna Kisaszszony	1.
Tiszt. Magyarósi Sz. Józsefné szül. Bőjte Juliánna Aszszony	1.
Tek. T. Csorja Ferentz Ur Sz. Udvarhelyen Filozofiát tanító Professor	2.
Mányul Sándor Urfi	1.
T. Kis László Ur Udvari Tiszt	1.
T. Etédi Jakab György Ur K. T. Cancellista	1.
M. Gróf Kemény Farkas Ur	1.
T. Jancsó János Ur, Nevelő	1.
Tek. Nagy Mózes Ur, Fejéregyházi Udvari Tiszt	1.
T. Kuthy József Ur Fejéregyházi Udvari Számtartó	1.
T. Biró Elek Ur, Fejéregyházi Practicans	1.

Oláhfalván. Fő Tisztelendő T. Raymund János R. Cath. Al-Esperest és Oláhfalvi Plébánus Urnál előre fizettek:

Maga Raymund Ur	2.
-----------------	----

Fő Tiszt. Kedves István Ur , R. Cath.		
Fő Esperest és Sz. Udvarhelyi Plébánus	-	1.
Tek. N. B. Baló József Ur N. Gyergyó Széki Al-Királybíró	-	1.
Tek. Császár Sámuel Ur Székely Huszár Fő Hadnagy	-	1.
Tek. Puskás Lőrincz Ur nyugodalmozott Hadnagy	-	1.
Tek. Lajos József Ur nyug. Hadnagy	-	1.
Fő Tiszt. Bocskór Lajos Ur Gyergyói R. Cath. Al-Esperest , és Remetei Plébánus	-	1.
Tisztö. T. Török Sándor Ur Gy. Szárhegyi R. Cath. Plébánus	-	1.
Tisztö. T. Déák Ignácz Ur , Gy. Ditrói R. Cath. Plébánus	-	1.
Tisztö. T. Bodi István Ur , Gy. Kilyénfalvi R. Cath. Plébánus	-	1.
Tisztö. T. Gyenge András Ur , Csik Sz. Mihályi R. Cath. Plébánus	-	1.

N. Solymosan N. Udvarhely Székben Tiszteletes T. A. Böjte Mózes Urnál előre fizettek , 's nagyobb részint aláírtak :

Tisztö. T. Antalfi Ferentz Ur Udv. Sz. Léleki R. Cath. Plébánus	-	1.
Tiszt. T. Arkizewszki Sámuel Ur , A. Símenyfalvi Unitár. Pap és Nótár.	-	1.

Tiszt. T. Bentzédi Márton Ur, M. Sákodi Unitár. Pap	-	-	1.
Tek. Beretzki László Ur, N. F. Fejér Vgyei R. Táblabíró, és N. Udvarhely Széki H. Assessor	-	-	1.
Mélt. Biró József Ur, N. Udvarhely Széki Táblabíró, és Cs. K. Posta Mester	-	-	1.
Mélt. Bültскеvi György Ur, penzios Kapit.	-	-	1.
Tiszt. T. A. Bújte Mózes Ur, N. Sólymosi Ref. Pap, és Assessor	-	-	1.
Tiszt. T. Dáné Mózes Ur, Sz. Kereszturi Ref. Pap	-	-	1.
Tek. Darótzai János Ur, Sz. Udvarhely Városi R. Nótárius	-	-	1.
Titt. Dimény Péter Ur, Udv. Számtartó	-	-	1.
Tiszt. T. Ferentzi György Ur, Lengyel-falvi R. Cath. Plébánus	-	-	1.
Tiszt. T. Filep Lajos Ur, Kadisfalvi R. Cath. Plébánus	-	-	1.
Mélt. Matskási Lajosné szül. Gróf H. Hal-ler Károlyina Aszszony ö Nga	-	-	1.
Mélt. Horváth István Urfi, N. Udvarhely Széki Fő Nótárius	-	-	1.
Tiszt. T. Kállai István Ur, Sz. Er'sébeti Ref. Pap	-	-	1.
Tiszt. T. Karátsoni Sámuel Ur Büzödi Ref. Pap	-	-	1.
Titt. Kerekes János Ur	-	-	1.
Tiszt. T. Kis Mihály Ur, Sz. Mihályi Unitár. Pap	-	-	1.
Tiszt. T. Kontz Ignátz Ur, Sz. Udvarhelyi R. Cath. Professor	-	-	1.

Nyomtatvány.

Tiszt. T. Koronka József Ur Sz. Kereszt uri Unitar. Professor - - -	1.
Tiszt. T. Kováts György Ur, Sárdi Uni- tar. Pap - - -	1.
Tek. Kováts Károly Ur, Sz. Kereszturi Járásbeli Dulló - - -	1.
Tek. Lukátsfi János Ur, Sz. Udvarhelyi Ref. Koll. Al-Kurátora és Udvarhely Széki Fő Út-Commissar - - -	1.
Mélt. Matskási Lajos Ur, N. Udvarhely Széki Al-Királybíró - - -	1.
Titt. Madaras Károly Ur - - -	1.
T. Máthé Lajos Ur K. T. Cancell. - - -	1.
T. Manasses László Ur Udvari Tiszt - - -	1.
T. Meltzer Wilhelm Ur Árendátor - - -	1.
Tek. Mihály János Ur, N. Udvarhely Széki Al-Királybíró - - -	1.
T. Nagy János Ur Árendátor - - -	1.
Tek. Osvát Sigmund Ur N. Udvarhely Széki Erdő-Inspect. - - -	1.
Mélt. Simény Elek Ur Táblabíró - - -	1.
Tek. Szajdel János Ur, Sz. Udvarhely Városi Fő Bíró és Cs. K. Posta- Mester - - -	1.
Tiszt. T. Szász József Ur Sz. Udvar- helyi Poézist tanító Professor - - -	1.
Tiszt. T. Szabó Antal Ur, Sz. Kereszt- uri R. Cath. Pap - - -	1.
Tiszt. T. Séra József Ur, Egei Ref. Pap és Assessor - - -	1.
T. Szakáts József Ur Művész - - -	1.
T. Tsúsz Mózsés Ur Árendátor - - -	1.

T. Székely János Ur N. Solymosi Oskola'			
Tanító	-	-	1.
Tek. Jeddi József Ur H. Assessor		-	1.
Tek. Veress József Ur N. Udvarhely Széki állított Al-Nótárius		-	1.
Tek. Szakáts Elek Ur H. Assessor		-	1.

N. Solymosan aláírtak :

Tek. Jakab Gergely Ur N. Udvarhely Szék' Táblabirúja		-	1.
T. Jakab Lajos Ur K. T. Cancellista		-	1.
T. if. Jakab Gergely Grammatista		-	1.
T. Beke Mihály Ur , Árendátor		-	1.
M. Biró Károly Ur , N. Udvarhely Széki Assessor		-	1.
T. Kakasi Gergely Ur , Árendátor		-	1.

Gerenden. Tiszteletes T. Gerendi Ref. Pap Horváth Miklós Urnál előre fizettek :

Maga T. Horváth Ur		-	1.
Tiszt. T. Intze Ferentz Ur , Gróf Kemény Sámuel Urfi' Nevelője		-	1.
Tiszt. T. Orbán Mihály Ur , Sz. Földvári Ref. Pap		-	1.
Tek. B. Szabó József Ur , Uradalmi Tiszt		-	1.
Tek. Kövér 'Sigmond Ur Uradalmi Tiszt		-	1.
Tek. Boldizsár János Ur Uradalmi Tiszt		-	1.
T. Szász Mihály Ur Uradalmi Tiszt		-	1.
Ns. K. Marussi István , N. Enyedi Ref. Déák		-	1.

Nyomtatvány.

*N. Enyeden Nemes A. Fejér Vgyében T.
Zoltán János Urnál, Gróf Bethlen
László Urfi Nevelőjénél előre fi-
zettek :*

Mélt. Czirjék Dénes Ur, N. A. Fejér Vgye' Fő Ispánja	-	-	2.
M. Gróf Kún Sigmund Ur	-	-	1.
M. Gróf Kún István Ur	-	-	1.
Gróf Bethlen László Urfi)		-	1.
Gróf Bethlen János Urfi,)	Publicusok		1.
B. Bánfi János Urfi,)	N. Enye-		1.
B. Kemény István Urfi,)	den		1.
B. Kemény György Urfi,)			1.
Batarnai Antal Urfi,)			1.
Miksa Miklos Urfi,)			1.
Mélt. Gróf. Teleki Anna Aszszony, Özv. B. Kemény Simonné ü Nga	-	-	2.
Tek. Vajda Dániel Ur, B. Kemény Urfi- ak' Nevelője	-	-	1.
Tek. Tüvissi Gergely Ur N. A. Fejér Vgyei Fő Biró	-	-	1.

N. Enyedi T. T. Professor Urak :

Tiszt. T. Kovács József Ur, Mathésis' és Fizika' Professora (aláírt)	-		1.
Tek. T. Baritz János Ur Orvos Doktor és Professor	-	-	1.
Tiszt. T. Kőteles Sámuel Ur, Filozofiai Tudományok' Professora	-		1.

Nyomtatvány.

Tek. T. Péterfi László Ur , Politikai Tudományok' Professora	-	-	1.
Tek. T. Szász Károly Ur Törvény Tudományok' Professora	-	-	1.
Tiszt. T. Szász Lajos Ur , N. Enyedi E. Ref. Pap és Egyházi Director	-	-	1.
Tiszt. T. Kis Ferentz Ur A. Gyógyi Ref. Pap	-	-	1.
T. Boér Ferentz Ur K. T. Cancellista	-	-	1.
T. Zoltán János Ur Nevelő	-	-	1.

N. Enyedi Ref. Déákok és Tanulo Ifiak :

Ns. Szilvási Miklos , Déák	-	-	1.
Ns. Tompa Lajos Legfelső Classis Tagja	-	-	1.
Ns. Tompa János Poézist Tanuló	-	-	1.
Ns. Almási Ferentz , Sénior	-	-	1.
Ns. L. Sándor József Theológiát halgató	-	-	1.
Ns. Df. Molnár András	-	-	1.
Ns. Df. Molnár Mózes	-	-	1.
Ns. Mihályi Károly	-	-	1.
Ns. N. K. Pogány Károly	-	-	1.
Ns. Kakutsi Sámuel	-	-	1.
Ns. Borsos Márton	-	-	1.
Ns. Szöllösi Elek	-	-	1.
Ns. Botskai János , Theológiát halgató	-	-	1.
Tek. V. Horváth Ferentz Ur N. A. Fejér Vgyei Al-Jegyző és Cs. K. Posta Mester	-	-	1.
T. Tóth József Ur , N. Enyedi Ref. N. Kollégyom Cass. Perceptora	-	-	1.
T. Lukátsfi Ferentz Ur , N. A. Fejér Vgyei H. A. Nótárius	-	-	1.

Nyomtatvány.

M. Bernád Péter Ur, penzios Huszár-Kapit.	1.
Kósa Anna K. A. - - -	1.
T. Sebess Pál Ur Torotzkoi Rector -	1.

K. Fejér Váron:

Mélt. Tamási József Ur, K. Fejévari	
Kánonok - - -	1.
Tisztö T. Sándor Ádám Ur, K. Fejévari	
Professor - - -	1.
Tisztö. T. Keserü Mozes Ur Professor -	1.
Tisztö. T. Bogos János Ur Professor -	1.
Tisztö. T. Márkos János Ur ifj. Pap -	1.
Tisztö. T. Sánta Imre Ur ifj. Pap -	1.
Tisztö. T. Nagy Lajos Ur ifj. Pap -	1.

*Körös Bányán Tiszteletes T. L. Csákány
Jozsef K. Bányai Ref. Pap Urnál
előre fizettek:*

Tiszt. T. Bántó Mihály Ur, Boldogfalvi	
Ref. Pap - - -	1.
Tek. Bálint Sándor Ur - - -	1.
T. Ferentzi Lilla Kisasszony -	1.
Tek. Ferentzi János Ur N. Zaránd Vgye	1.
Chyurgussa - - -	1.
Tek. Dobolyi József Ur, Zaránd Vgyei	
sub st. Physicus - - -	1.
Tek. Gyárfás Dániel Ur, N. Zaránd	
Vgyei Archivárius - - -	1.
Tek. Potyó József Ur Szolgabiró -	1.

*Zalathnán M. Borsai Lajos Tábla Biro
Urnál előre fizettek 10-en, kiknek
neveik nem érkeztek meg.*

*Harinán Tek. Benkő Mihály Árendátor
Urnál előre fizettek:*

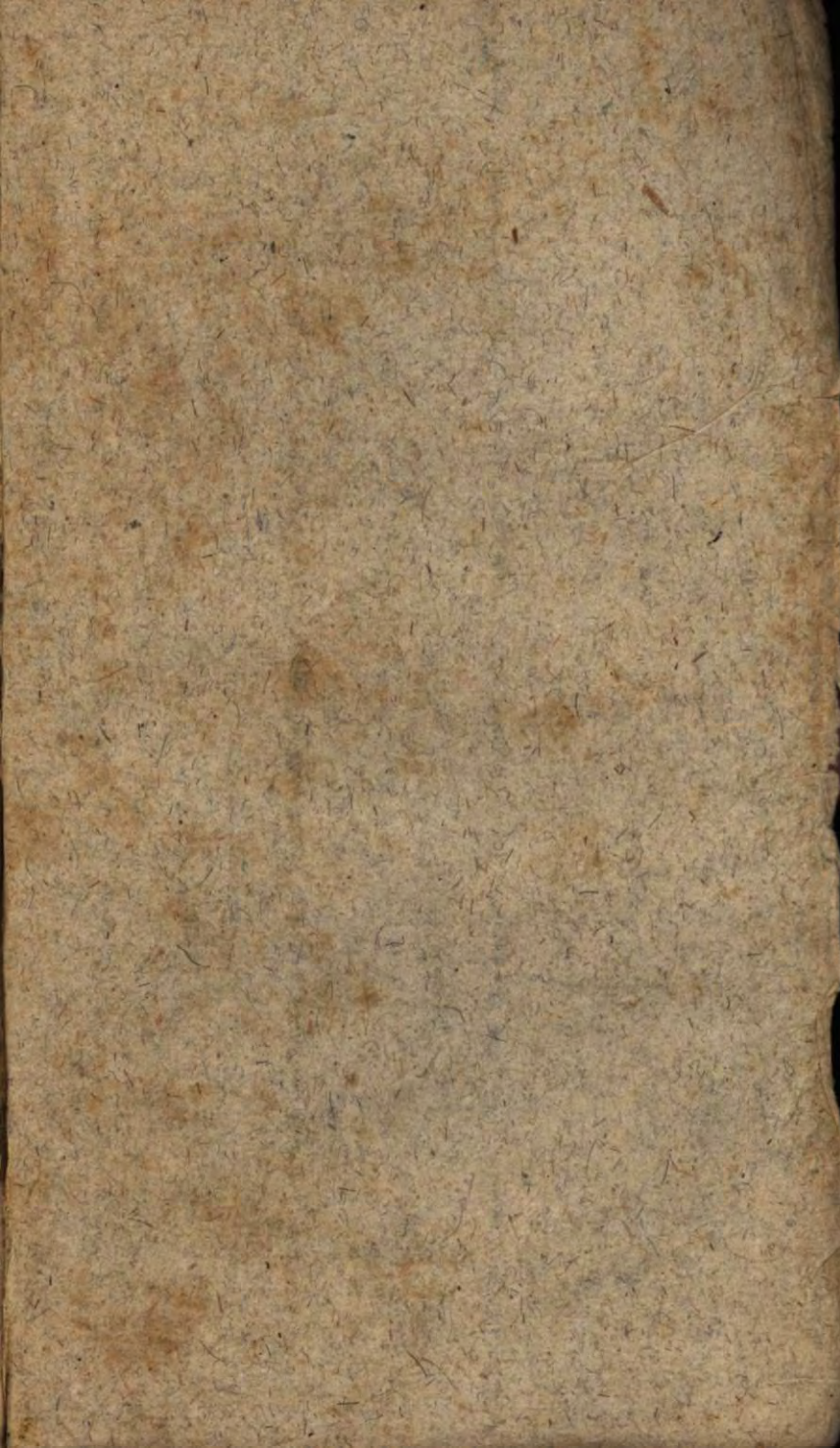
Maga a' Tek. Árendátor Ur	-	1.
Mélt. Székely Elek Ur, Kapitány	-	1.
Mélt. Sombori János Urfi	-	1.
Tiszt. T. Nagy Sámuel Ur Sofaly. Ref. Pap	-	1.
Tek. V. Ispány Somai Elek Ur	-	1.
M. Gróf Toldalági Ersébet Ur Aszszony	-	1.
ü Nga	-	1.

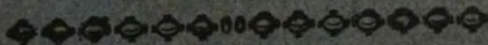
*M. Vásárhelyen. Ns. Kelemen Péter Ur-
nál előre fizettek:*

Tek. Csik Sz. Mihályi Bailla Mihály Ur,		
Ns. Maros Szék' R. Táblabirája	-	1.
Tek. Bogyá József Ur, Kir. Fisc. Cancell.		1.
Tisztö T. András József Ur, Poésist Ta- nitó Professor	-	1.
Tisztö. T. Györfi Lajos Ur, R. Cath. Pap		1.

*M. Vásárhelyen Lörintzfalvi Tek. Fekete
Lajos Ügyvéd Urnál előre fizettek:*

Maga a' Tek. Ügyvéd Ur	-	1.
Tek. Gálfalvi József Ur	-	1.
Tek. Cseh Sándor Ur H. Assessor	-	1.
Tek. Kibédi Orbán Lajos Ur Ügyvéd	-	1.
Tek. S. Sz. I. Szent Iványi Sámuel Ur	-	1.
Tek. Sz. Istváni Nemes Dániel Ur	-	1.
Tek. Káli Nagy Károly Ur, Ns. Maros Széki Arva Biró	-	1.

Nyomtattatott M. Vásárhelyen.

As ára békötve a' 3 Kötet' 1 Bfor. 12 kr.
jó pénzbe.
